

Xəbər
Sabiq səfirin
maşını cərimə
meydançasına
aparıldı-
qalmaqal
yazısı səh.4-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 3 mart 2017-ci il Cümə № 48 (6662) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

İdarəçilik sistemində yeni siyasət -
1-ci vitse-prezident Mehriban
Əliyeva açıqladı

Birinci vitse-prezidentin müxalifətin tənqidlərinə rəğmən "mən sağlam, konstruktiv tənqidi dinləməyə hazırım", sözləri idarəçilikdə yeni sistemin tətbiqi kimi dəstəklənir

yazısı səh.9-da

Bakıdakı "xruşovka"ların
"beşmərtəbəli dərdi"

yazısı səh.13-də

Dəmir adam-Nazarbayevin
portret cizgiləri

yazısı səh.10-da

Elmar Hüseynov məzarı
başında anıldı

yazısı səh.5-də

Siyasi məhbus siyahısı
açıqlandı-adlar

yazısı səh.3-də

21 beynəlxalq təşkilat
Azərbaycana qarşı

yazısı səh.13-də

QAT sədrindən Zeynəb
Xanlarova çağırış

yazısı səh.6-da

Həbsdəki sabiq deputat ifadə
verməkdən imtina etdi

yazısı səh.13-də

Hökumətin pensiya islahatları -
narazılar daha çoxdur

yazısı səh.12-də

Qarabağdakı gərginliyin
arxasındakı əl-Rusiya...

yazısı səh.11-də

Qabil Hüseynli:

"Ermənistan İslamiyanı
pozmaq niyyətində düşüb"

yazısı səh.6-da

Bakı-Tiflis münasibətləri yeni sınaqla üz-üzə

ŞƏRQ QONŞUMUZ İŞGALÇIYA

QAPI AÇIR - AZƏRBAYCANA QARŞI HİYLƏ

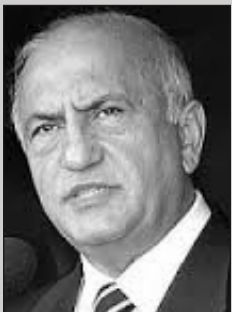
Erməni baş nazirin Gürcüstan səfərinin təhlükəli pərdəarxası; Moskva və İrəvan Tiflisə niyə minnətçi düşüb - məkrli planda iki hədəf; **ekspert**: "Bu dəmir yolu Ermənistanı ayaqda tutmağa imkan verəcək..."

yazısı səh.8-də

Cahangir Hacıyev əfv olunması üçün ərizə yazdı

Beynəlxalq Bankın keçmiş sədrinin vəkili Aqil Layıcov: "Şəxsin əfv olunması məhkəmənin istənilən mərhələsində ola bilər" yazısı səh.7-də

"Əli İnsanovun
başına bir iş
gəlsə..."-hüquq
müdafiəçisindən
sensasion
xəbərdarlıq

yazısı səh.3-də

Əbədi təyin
olunan
ombudsmanın
57 faizlik
fəaliyyətsizliyi

yazısı səh.7-də

Arif Rəhimzadənin
"azərbaycanlılar
türk sayılmır"
sözləri aranı qatdı

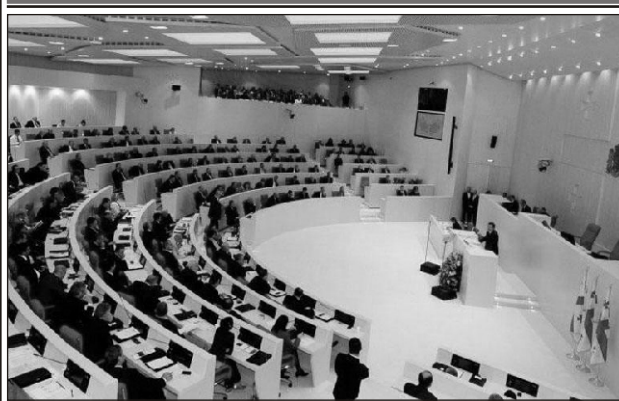
yazısı səh.4-də

Məmmədov gələn həftə Moskvaya gedir

Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov gələn həftə Moskvaya rəsmi səfərə gedəcək. Bunu Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin sözcüsü Mariya Zaxarova bildirib. (Report).

Onun sözlərinə görə, səfər martın 6-7-də Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun dəvəti ilə baş tutacaq: "Səfər aprelin 14-də qeyd olunan iki ölkə arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 25 illiyi ərəfəsində baş tutacaq."

Gürcüstanda prezidenti parlament seçə bilər

Gürcüstanda hakim "Gürcü Arzusu" Partiyası ölkə prezidentinin parlament tərəfindən seçilməsini təklif edir. Modern.az Gürcüstan KİV-nə istinadən xəbər verir ki, bu barədə spiker İrakli Kobaxidze məlumat verib.

"Düşünürəm ki, 7 ildən sonra prezidentin parlament tərəfindən seçildiyi idarəçilik formasına keçməyilik".

Qeyd edək ki, Gürcüstan konstitusiyasına görə, ölkə prezidenti seçkilər yolu ilə 5 il müddətinə seçilir.

Vaşinqtonda ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinə dair tədbir

Martın 1-də Vaşinqton şəhərində ABŞ və Azərbaycan arasında diplomatik və biznes əlaqələrinin qurulmasının 25 illiyinə həsr olunmuş möhtəşəm tədbir keçirilib. Bu barədə musavat.com-a ABŞ-da yaşayan həmvətənimiz Zaur Bayramlı məlumat verib.

Tədbirdə Azərbaycanın ABŞ-dəki səlahiyyətli səfəri Elin Süleymanov və digər rəsmi şəxslər çıxış edib. Çıxışlarda vurğulanı ki, Azərbaycan və Birləşmiş Ştatlar arasında möhkəm dostluq və əməkdaşlıq əlaqələri mövcuddur və iki ölkə iqtisadi, enerji təhlükəsizliyi, resursların diversifikasiyası sahələrində uğurlu əməkdaşlıq edirlər.

Con Hopkins Universitetinin təmsilçisi Fredrix Stann moderatorluğu ilə keçirilən tədbirdə Azərbaycanı iqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Babayev, ABŞ-ın Azərbaycandakı səfəri Robert Sekuta da iştirak edib. Mərasimə Pentaqon təmsilçiləri də qatılıb. Belə ki, ABŞ müdafiə naziri müavininin köməkçisi Maykl Karpenterin törən iştirakçıları arasında olması Pentaqonun Azərbaycanla əlaqələrə böyük önəm verməsinin əlaməti kimi vurğulanı. Bundan əlavə, Dövlət Departamentinin keçmiş rəsmisi Amos Hoksteyn və digər tanınmış şəxslər də iki ölkənin diplomatik və biznes əlaqələrinin ildönümü tədbirində iştirak edib.

Zaur Bayramlının sözlərinə görə, Vaşinqtondakı məşhur hotellərdən birində Amerika-Azərbaycan Ticarət Palatası tərəfindən təşkil edilən möhtəşəm tədbir "Paşa Bank", SOCAR və BP, "Gilan"ın baş sponsorluğu ilə keçirilib.

Tədbir martın 2-də yekunlaşıb.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan
"Yeni Müsavat" - 0.60 AZN
və bundan əlavə 2500 adda yerli
və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Məhkum rəis müavininin qanunsuzluğuna etiraz edib özünü doğradı

Mehman Sadiqov: "Penitensiar Xidmət əməkdaşlarından şikayətləri varsa, rəsmi qaydada müraciət etsinlər"

Penitensiar Xidmətin 7 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində saxlanılan məhkum Valeh Qədeşov ülgüclə özünə ağır xəsarətlər yetirib. Boğazını, qol damarlarını doğrayan məhkum kəskin qanitmədən özündən gedib. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, V.Qədeşov müəssisə rəisinin müavini Mehman Əliyevin ona qarşı qanunsuz hərəkətlərinə etiraz olaraq özünə qəsd edib.

M.Əliyevin ondan rüşvət tələb etməsi haqda iddialar var. Məhkum ağır durumda Penitensiar Xidmətin Müalicə Məssisəsinə çatdırılıb. Hazırda onun durumunun ağır olduğu deyilir.

Mehman Əliyevin adı əvvəllər də mətbuatda məhkumlara qarşı qeyri-insani rəftar edən türmə administrasiyasının rəis müavini kimi hallanıb. Onun rəhbərlik etdiyi müəssisədə saxlanılan məhkum Cavanşir Orucov bir müddət əvvəl

Mehman Sadiqov

mətbuata açıq məktubla müraciət edərək Mehman Əliyevin məhkumlara maddi-mənəvi zülm etdiyini açıqlamışdı.

Məhkum Valeh Qədeşovun M.Əliyevin hərəkətlərinə etiraz olaraq özünü doğraması ilə bağlı Penitensiar Xidmətin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxladığı. Penitensiar Xidmətin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin

☐ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Sadiq Gözəlov DİN-də yeni vəzifəyə təyinat aldı

Azərbaycan Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) mətbuat xidmətinin sabiq rəisi, təqaüddə olan polis polkovniki Sadiq Gözəlov yeni vəzifəyə təyinat alıb.

"Report"un xəbərinə görə, S.Gözəlov DİN-in Daxili İşlər Orqanlarının Maddi-Texniki və Sosial Bazasının Mühəndisliyi Fonduna direktor təyin edilib.

Xatırladaq ki, bu ilin yanvar ayında daxili işlər naziri, general-polkovnik Ramil Usubovun imzaladığı əmrə əsasən, DİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri, polis polkovniki Sadiq Gözəlov son yaş həddi ilə əlaqədar təqaüdə göndərilib. O, nazirliyin fəxri fərmanı ilə təltif olunub.

"Lapşın Bakıda lazımi hüquqi yardım alır"

"Blogger Aleksandr Lapşinin işi üzrə istintaq araşdırması davam edir, onun saxlanma şəraiti ilə bağlı şikayəti olmayıb". Modern.az xəbər verir ki, bunu Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova brifinqdə deyib.

Onun sözlərinə görə, A.Lapşin barəsində məhkəmə prosesi hazırlanır, hazırda o lazımi peşəkar hüquqi yardım alır.

Rusiyanın ən zənginlərindən beşi azərbaycanlıdır

"Forbes" jurnalı 2016-cı ilin yekunlarına əsasən Rusiyanın ən zəngin şəxslərinin siyahısını açıqlayıb. Reytingdə 200 iş adamının adı yer alıb. Onlardan 5-i Azərbaycan əsillidir. Bunlar Vahid Ələkbərov, Zarax İliyev, Qod Nisanov, Araz Ağalarov və Fərhad Əhmədovdur.

Ötən il 3,3 mlrd. dollar itirən Vahid Ələkbərov 2015-ci ilə müqayisədə 3 pillə geriləyərək 9-cu pillədə qərarlaşıb. 2017-ci ilin yanvar ayının 1-nə soydaşımızın sərvəti 8,9 mlrd. dollar dəyərində qiymətləndirilib.

Ard-arda bir neçə il Rusiyanın "daşınmaz əmlak kralları" (daşınmaz əmlakın kirayəsindən ən çox gəlir əldə edənlər) reytinginə başçılıq edən və biznes ortağı olan Zarax İliyev və Qod Nisanov iki pillə geriləyiblər. Əslən Qubanın "Krasnaya Sloboda" kəndindən olan iş adamlarının hər ikisi 1,1 mlrd. dollar itirərək 3,2 mlrd. dollarlıq sərvətlə 26 və 27-ci yerləri bölüşüb. (APA).

Ötən il stabil keçirən Fərhad Əhmədov 6 pillə irəliləyərək reytingin 51-ci pilləsində qərarlaşıb. Göyçaylı iş adamının 1,4 mlrd. dollarlıq sərvəti var.

2016-cı ildə 700 mln. dollar itirən Araz Ağalarov 9 pillə geriləyərək 1,1 mlrd. dollarlıq sərvətlə 55-ci pillədə qərarlaşıb. Ümumilikdə reytingə daxil olan soydaşlarımızın 17,8 mlrd. dollarlıq sərvəti var.

Qusarda 26 yaşlı oğlan özünü asdı

Qusar rayonunda intihar hadisəsi baş verib. Qusar Rayon Prokurorluğundan «Trend»ə verilən məlumata görə, hadisə rayonun Qələxur kəndində baş verib. Həmin kənddə yaşayan 1991-ci il təvəllüdü Adıgözəlov Natiq Ramaldanoviç özünü yaşadığı evdə asaraq intihar edib.

İntiharın səbəbləri hələlik məlum deyil.

Faktla bağlı Qusar Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

XİN gürcü jurnalistin adını "qarasıyahı"dan çıxardı

Gürcüstan vətəndaşı, "İmedi TV" telekanalının müxbiri Qurami Roqava Xarici İşlər Nazirliyinə məktubla müraciət edərək, adının "Azərbaycan Respublikasının işğal edilmiş ərazilərinə qanunsuz səfər etmiş əcnəbilərin siyahısı"ndan çıxarılmasını xahiş edib.

Bu haqda modern.az-a Xarici İşlər Nazirliyindən bildirilib.

Q.Roqava Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyü və suverenliyinə və qanunlarına hörmət etdiyini deyib. Və Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərinə bilmədən və səfərin fəsadlarından əvvəlcədən məlumatlı olmadan səfər etdiyini qeyd edib. O, bu səfərin Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlmədiyini vurğulayıb.

Səfərlə əlaqədar təəssüfünü ifadə edərək, Q.Roqava Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinə səfərin heç bir halda Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində yaradılmış qondarma rejimin təşviqinə xidmət etmədiyini bildirib və işğal olunmuş ərazilərə qanunsuz səfərlə əlaqədar Azərbaycan hökuməti və xalqından üzr istədiyini qeyd edib. Q.Roqava həmçinin gələcəkdə işğal olunmuş ərazilərə bu kimi səfərlərdən çəkinəcəyinə dair zəmanət verib.

Q.Roqavanın müraciəti müvafiq qaydada nəzərdən keçirilib və onun adının arzuolunmaz şəxslər siyahısından çıxarılmasına dair qərar qəbul edilib.

Ermənistanda deputatlar parlamenti boykot etdi

Ermənistan parlamentində növbəti iclasın keçirilməsi üçün lazım olan kvorum əldə olunmayıb.

Azvision.az xəbər verir ki, lazım olan 66 deputat əvəzinə iclasda 39 deputat qeydiyyatdan keçib.

Jurnalistlərə açıqlamasında Ermənistan parlamentinin vitse-spikeri Eduard Şarmazanov faktı təsdiqləyib: "Mən may ayının 31-nə qədər parlamentin hazırkı heyətinin iclaslarının keçirilməsini istəyirdim. Lakin hazırda vəziyyət belədir. Kvorum yoxdur. Biz mövcud reallıqla barışmalıyıq. Əgər saat 15:00-a qədər kvorum təmin olunsa, biz işimiz davam etdirəcəyik. Lakin kvorum əldə olunmasa, yeni parlamentə seçkilərlə bağlı təşviqat kampaniyalarına hazırlaşmağa başlayacağıq".

Həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanovun azadlığa çıxacağına olan ümidləri martın 1-də daha da azalıb. Qaradağ Rayon Məhkəməsi sabiq nazirin martın 11-də bitəcək həbs-qətimkan qərarının müddətini növbəti dəfə - bir ay da uzatdı. Bu isə o deməkdir ki, Ə.İnsanov hələ aprelin 11-nə qədər həbsdə qalacaq.

Son qərar onu göstərdi ki, hakimiyyət sabiq naziri azadlığa buraxmaq fikrində deyil. Əvvəl onun əfvə azadlığa buraxılacağı deyilirdi, lakin sonradan bunun hüquqi baxımdan mümkün olmadığı anlaşıldı.

Sabiq nazir son 8 ayda yenidən gündəmin əsas simalarından birinə çevrilib. Əvvəl 11 illik cəzasının bitməsinə 3 ay qalmış barəsində yeni ittihamların irəli sürüləcəyi barədə xəbərlər yayıldı, lakin sonradan xəbər təkzib olundu. Amma az müddət keçməmiş sabiq nazir 3 əlavə cinayət maddəsi ilə üz-üzə qaldı. Ardınca İnsanovun iki dəfə həbs müddəti iki ay, son dəfə isə bir ay uzadıldı.

Zaman-zaman onu azad etmək üçün hakimiyyətin keçmiş kadrının qarşısında bir sıra şərtlər irəli sürüldü, lakin onun şərtlərin heç birini qəbul etmədiyinə görə həbsdə qaldığı barədə iddialar səslənib.

Artıq ona qarşı irəli sürülmüş 3 maddədən edilən şikayət çərçivəsində Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi müraciəti qəbul edib. Bu barədə Avropa Məhkəməsi fevralın 8-də Əli İnsanova rəsmi məlumat göndərmişdir. Məlumatı "Amerikanın səsi"ne Ə.İnsanovun vəkili Toğrul Babayev verib.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı bildirdi ki, Ə.İnsanov siyasi məhbus yox, ədalətsiz məhkəmə qurbanıdır: "Əli İnsanov barədə daha çox tələblər olmalıdır ki, onunla bağlı ədalətli məhkəmə keçirilsin. O, sadəcə, mövcud iqtidar komandasının şərtlərini pozub, bir növ onlar üçün etibarsız çıxıb. Onlar da etibarsız çıxanı bağışlamırlar. İnsanovun əfvə düşmək şanslarını dəfələrlə müzakirə etmişik. Düşünürəm ki, o, heç zaman əfvə ərizə

"Əli İnsanovun başına bir iş gəlsə..."

"- hüquq müdafiəçisindən sensasion xəbərdarlıq"

Mirvari Qəhrəmanlı: "Başına bir iş gəlsə, Azərbaycan "Maqnistki siyahısı"ndan qaça bilməyəcək"

yazmayacaq. Yəqin ki, onun qarşısında elə şərtlər qoyulur ki, bunu özü tərəfdən qəbul etməz sayır. Açıqı, biz dəqiq bilmirik ki, hansı şərtlər irəli sürülür. Görünür, sürülən şərtlər çox ağır olduğundan o qəbul edə bilmir. Bununla bağlı müxtəlif versiyalar var. Onlardan hansı dəqiqdirsə, bunu onun özü və ona bu təklifi verənlər bilir. Əgər o, ərizə yazsaydı, bu vaxta qədər ömrünü orada çürütməzdi. Praktikada hüquq müdafiəçiləri o şəxslərlə bağlı ölkə başçısına müraciət edirlər ki, onlar əfv yazmırlar. Həmişə olduğu kimi, bu dəfə də əfv ərəfəsində Əli İnsanovun adı o siyahıda olub. Bizim ərizəmizin qəbul olunub-olunmayacağına görecəyik. Müəyyən insanlar düşünürdü ki, İnsanov məhkəmədən azad oluna bilər. Bəli, bu mümkündür. Ötən ilə nə-

zər salsaq görürük ki, bizim nə qədər həmkarımız məhkəmə prosesində azad olundu".

Hüquq müdafiəçisi onu da qeyd etdi ki, İnsanov uzun müddət iqtidar komandasında olduğu üçün onun özünün də hakimiyyət daxilində komandası var: "Desək ki, onun komandası yoxdur, bu inandırıcı olmaz. Onun az yaş da yoxdur. İnsanovun azadlığa çıxmasını istəməyən şəxslər anlamalıdır ki, insan demirdən deyil. O, həkim də olsa, başına hər hansı bir iş gəlsə, ölkəmizə qarşı "Maqnistki siyahısı"ni tətbiq edə bilərlər. Düzdür, "Maqnistki qanunu" işgəncələrə görədir. Amma nəzərə alaq ki, İnsanova qarşı edilənlər də işgəncədir. İşgəncənin bütün növləri ondan ibarət deyil ki, ayağının altına salıb qabırğasını sındırırlar. Bu insana elə mə-nəvi və psixoloji işgəncələr

verilir ki, bu, fiziki işgəncədən də artıqdır. Bütün bunlar onun sağlamlığına ciddi təsir edə bilər. Onu həbsdə saxlayanlar düşünsünlər ki, əgər onun başına bir iş gəlsə, Azərbaycan "Maqnistki siyahısı"ndan qaça bilməyəcək. Bu fikirlərim istənilən siyasi məhbusa aiddir".

M.Qəhrəmanlı hesab edir ki, İnsanov barəsində verilən qərarlar Azərbaycan-Qərb münasibətlərini də gərginləşdirə bilər: "Bəzən maraqlar başqa cür olur. Dövlət marağı olur, hakimiyyətin ümumi marağı olur, bir də iqtidar daxilində müəyyən qrupun maraqları olur. Həmin qrup Azərbaycan-Qərb münasibətlərində qurulan əlaqələrin qırılmasını istəyir. Bu isə ümumi dövlət maraqlarımıza ziddir. İnsanova verilən işgəncələr hakimiyyət daxilindəki qrupun maraqlarına uyğundur. Bu qrupun marağı Azərbaycanla Qərb arasında istiləşən münasibətləri soyuqlaşdırır. Hakimiyyətin özü müəyyən etməlidir ki, kimin marağında dövlət, kimin marağında qrup var. Hakimiyyət daxilindəki qrup dövlət və qrup maraqlarını dəyişik salırlar. Verdiyiniz cəzanı 70 yaş olana qədər çəkib qurtarıb. İndi nə marağınız var ki, onu həbsdə öldürmək istəyirsiniz. Anlamırırlar ki, bununla dövlətə nə qədər zərbə vururlar. Əminəm ki, İnsanovun həbsdə saxlanması dövlət siyasəti deyil, qrup siyasətidir".

Qeyd edək ki, İnsanov 2005-ci ilin oktyabrında dövlət çevrilişinə cəhd ittihamı ilə həbs olunub. 11 il azadlıqdan məhrum edilən sabiq nazirin həbs müddəti başa çatsa da, ona qarşı yeni ittiham irəli sürülüb. Ə.İnsanov barəsində açılan yeni cinayət işində keçmiş nazir cəzaçəkmə müəssisəsinin eməkdaşını döyməkdə, otağında psixotrop tərkibli dərman saxlamaqda təqsirli hesab edilir.

□ **Cavanşir ABBASLI**

Siyasi məhbus siyahısı açıqlandı - adlar

Keçmiş hakimiyyət nümayəndələrindən 3 nəfər də var

Hüquq müdafiəçisi Oqtay Gülahiyev noyabr.az-a siyasi məhbus sayılan şəxslərin siyahısından danışdı. Yanvar ayında yaradılmış Siyasi Məhbusların Müdafiə Mərkəzinin koordinatoru olan Oqtay Gülahiyev deyib ki, 160-dan çox siyasi məhbus sənəddə bir neçə bölümə ayrılıb: jurnalistlər və bloqçular; yazar və şairlər; hüquq müdafiəçiləri; gənc fəallar; siyasətçilər; dindar fəallar; keçmiş hakimiyyət nümayəndələri və s.

Siyahıda 7 jurnalist və bloqçunun adı var: Seymur Həzi, Əbdül Əbilov, Nicat Əliyev, Araz Quliyev, Rəşad Ramazanov, Fikrət Fərəməzoğlu (İbişbəyli), Cavid Şirəliyev.

Yazar və şairlər bölümündə 2 nəfərin (Tofiq Həsənlı, Səday Şəkəri), hüquq müdafiəçiləri siyahısında 1 nəfərin (Əliabbas Rüstəmov) adı yer alır.

Gənc fəallardan 5 nəfərin adı siyasi məhbus siyahısına salınıb: İkin Rüstəməzadə, Elvin Abdullayev, Qiyas İbrahimov, Bayram Məmmədov, Elgiz Qəhrəmanov.

Siyasətçi məhbuslar siyahısına 7 nəfərin adı daxil edilib: İlqar Məmmədov, Zeynalabdin Bağırzadə, Fuad Qəhrəmanlı, Məmməd İbrahim, Asif Yusifli, Fuad Əhmədli, Faiq Əmirli.

Dindar məhbuslardan 106 nəfərin həbsdə olduğu bildirilir. İslam Partiyasının lideri Mövsüm Səmədov, ilahiyatçı Taleh Bağırovun da adları həmin bölümdədir.

Keçmiş hakimiyyət nümayəndələrindən 3 nəfərin siyasi məhbus olduğu bildirilir: Əli İnsanov, Asif Lətifov, Rüfət Səfərov.

Avropa Şurası 2012-ci ildə siyasi məhbus anlayışının meyarlarını müəyyənləşdirib. Meyarlara görə, azadlıqdan məhrum edilən şəxsə bu hallarda siyasi məhbus kimi baxılmalıdır: saxlanma fikri, vicdan və din azadlığı, fikrin ifadə olunması və informasiya azadlığı, toplaşma və birləşmə azadlığı pozulmaqla həyata keçirilibsə; saxlanma istənilən cinayətlə əlaqəsi olmadan siyasi səbəblərdən həyata keçirilibsə; həbsdə saxlanmanın müddəti və ya onun şərtləri şəxsin ittiham olunduğu cinayətə proporsional deyilsə; vətəndaş digər şəxslərlə müqayisədə ayrı-seçkilik əsasında saxlanıbsa və ya saxlama ədalətsiz məhkəmə çəkişməsinin nəticəsidirsə və bu, hakimiyyətin siyasi motivləri ilə bağlıdır.

AXCP Rəyasət Heyətinin üzvünün cəzası 6 ildən 5 ilə endirildi

Martın 2-də Ali Məhkəmə AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü Asif Yusiflinin cəzasını 6 ildən 5 ilə endirib. Yusiflinin həbsinin qalan hissəsindən azad edilməsi barədə məhkəmə qərarından Ali Məhkəməyə kasasiya şikayəti verilmişdi.

Cinayət Məcəlləsində edilmiş dəyişiklikdən sonra Nizami Rayon Məhkəməsi Asif Yusifliyə ittihamı məcəllənin 178.3 maddəsindən 178.2-ci maddəsinə dəyişib. Məhkəmədə Qarabağ əlili olan A.Yusiflinin cəzaçəkmə rejimi dəyişdirilib, ancaq barəsindəki hökm əvvəlki kimi saxlanıb. Vəkilləri bunu ədalətli hesab etməyib, hökmün dəyişdirilməsini istəmişdilər. Ancaq Bakı Apelyasiya Məhkəməsi onların bu istəyini rədd etmişdi.

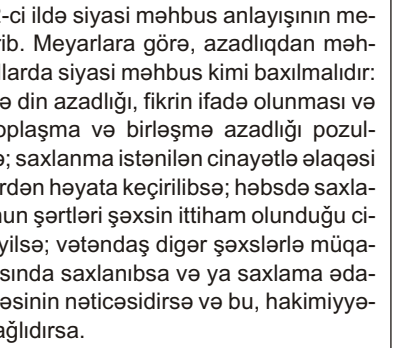
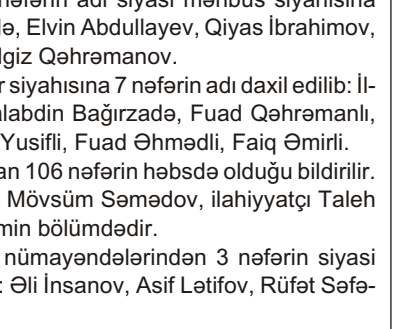
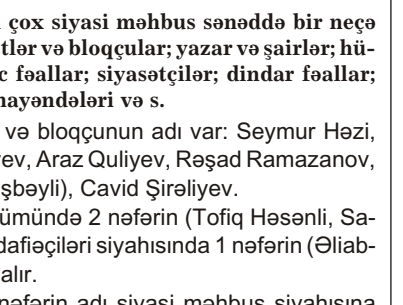
A.Yusifli 2014-cü il noyabrın 25-də fırıldaqçılıq (178-ci maddə) və sənədlərin saxtalaşdırılması (320-ci maddə) ittihamı ilə saxlanıb. İttihamnamədə bildirilir ki, iş üzrə zərərçəkmiş Fəridə Zülfüqarova Təhsil Nazirliyinin eməkdaşı Rafiq Hüseynova çatdırmaqdan ötrü A.Yusifliyə 6 min 500 manat verib.

Məhkəmə prosesi zamanı Rafiq Hüseynov etiraf edib ki, pulu alıb və A.Yusiflinin burada təqsiri yoxdur. Zülfüqarova da ziyanın ona ödənilməsi ilə əlaqədar şikayətdən imtina edib.

Lakin 2015-ci il iyulun 30-da A.Yusifli fırıldaqçılıqda və sənədləri saxtalaşdırmaqda təqsirli bilinib və 7.5 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Sonradan apelyasiya məhkəməsi bu hökmü qüvvədə saxlayıb.

Azərbaycan Ali Məhkəməsi 2016-cı il mayın 4-də Asif Yusiflinin kasasiya şikayətinə baxıb və cəza müddətini 6 ilə endirib.

A.Yusifli ittihamı qəbul etmir, bunu siyasi sifariş sayır.

Ömür deyir, qocalmışan, məmur deyir, işlə hələ

Samir SARI

"Elə bil dünən idi" qeydini edərək, yazım ki, 30 il öncə, bahar aylarında ali məktəbdən məzun olan günümüz idi, son zəngdən sonra hər kəs öz rayonuna dağılısacaq, müstəqil həyata atılacaq, istehsalata qoşulaq, sovet dövlətinin çökünməsi işinə töhfə verəcəkdik.

Hər gün dərs keçdiyimiz auditoriyada oturmuşduq, dekan müavinimiz Sarif müəllif (onun unikal yaddaşı vardı, tam 30 ildən sonra küçədə qarşılaşsaq, adımi-soyadımi, qrup nömrəmi əzbərdən deyə bilər) ənənəvi "məzun-yola-salma" çıxışı edirdi. O, təxminən belə bir söz dedi ki, bu gün siz əmək fəaliyyətinə başlayırsınız, amma gün gələcək, təqaüdə çıxanda belə bu biliklər karınıza gələcək.

Kimse qəfildən dedi ki, hə, o xoşbəxt gün 36 ildən sonra baş verəcək. Deyəsən, o vaxt pensiya yaşı 60 idi və bu hesablamanı (36 il) aparandan da 24 yaşlı tələbə yoldaşımız idi.

Auditoriyada qəribə bir narazılıq dalğası keçdi. Hələ bir gün əmək fəaliyyəti olmayan, ilk maaşlarını belə almayan gənclər təqaüdə uzun illərdən sonra (tam 36 il) çıxacaqlarına görə narazıydılar. Bir çoxu da optimistcəsinə dedi ki, heç yəqin ki, o yaşa çatmayacağıq və hamı gülüşdü. Razılaşsaq ki, bu ifadədə heç bir gülməli nüans yoxdur. Sadəcə, erkən gənclikdə təqaüd, qocalıq kimi söhbətlər belə adama gülməli gəlir.

Budur, indi məlum olur ki, 1987-ci ildə biz 36 ildən sonra təqaüdə çıxacağımızın, türkün sözü, xəyallarını qararkən yanılmış, heç demə, həmin müddət 40 il üstündeymiş.

Başqa sözlə, biz bu dövlətə düz qırx il boyunca vergi verəcəkdir, pul qazandıracaq, amma sonra rahatlıqla ayağımızı uzadıb, işləmədən təqaüd ala bilməyəcəkdik. Hələ bir çoxların öz ayaqlarını vaxtından tez uzatması variantını nəzərə almıram. 65 yaşda təqaüdə çıxan kişi (qadınlarda ömür 4-5 il çoxdur, bilirsiniz) alacağı təqaüdlə kəfən pulunu zor-bəla ilə düzəldə bilər.

Bir də var, avropalı, yaponiyalı, amerikalı təqaüdcülər. Onların kefdi. İşləyə-işləyə istirahətlərindən, səyahətlərindən qalmırlar, həsrətə təqaüdə çıxacaqları günü gözləyir, sonra topladıqları pul-para ilə yanaşı, dövlətdən aldıkları bir etək təqaüd pulu ilə dünya səyahətinə çıxırlar.

Bu, havayı söhbət deyil, özüm görmüşəm. 2015-ci ilin dekabrında Belçikada olarkən bir də gördük ki, Brüsselin mərkəzi küçəsi ilə 35-40 nəfərlik bir təqaüdcülər qrupu birlikdə hərəkət edir. Yanlarından keçəndə gördük, ən cavabının minimum 65, qocasının azı 80 yaş var, Avropanın müxtəlif ölkələrindən (ingilis dilini yaxşı bilən dostlar dedilər) idilər, niyyətləri Avropanın bütün ölkələrində olmaqmış.

Belə mənzərələri indiyədək olduğum digər ölkələrdə də görmüşəm. Hara baxırsan, səyahətə çıxan, istirahət edən şəxslərdir. Milanda Nepal zəlzələsinin zərərçüdüləri üçün quraşdırılmış akvarium tipli şüşə qutuya 10 avroluq salan, sonra qane olmayıb, çantasını eşələyib xırda nominalı əsginax axtaran Alis adlı isveçrəli qadın barədə bir dəfə kiçik bir şey yazmışdım.

Ona görə də gəncliklərdə rahat yaşayan, işləyən, sonra təminat içində güzəran keçirən, üstelik, dünyanı gəzən, qarlı dağlara və isti dənizlərə tətillə gedən qocalar minimum 85-90 il yaşayır, az qala işlədikləri illər (25-30 il) qədər də dövlətdən təqaüd alırlar. Və o dövlət çökmür. Ona görə ki, onlar sosial dövlətlərdir, bütün siyasətləri insanların təminatına, rifahına uyğun yürüdürlər.

Bəs bizdə necədir? Bu xüsusdəki vəziyyəti izah etmək üçün gərək bir çadır mağara dolusu, yeddi taxta tumanlı, başı şallı arvad ola, dil deyib ağlayalar.

Bizdə hökumət çalışır ki, təqaüdcüyə ən çoxu 3-4 il təqaüd versin və o "müftəyeyənlər" tezliklə dünyalarını deyib, müavinət, təqaüd verilməyən məkanlara yollansınlar. Bəs axı bu adamlar 35-40 işləyiblər. Onun dəxli yoxdur. "Dünənki işinə görə sağ ol" məsələsi...

Onu da deyim ki, bizim camaat işlək camaatdır, həm də təqaüdə çıxmağa qarşıdır. Hökumətdəki təqaüdcüləri bilirsiniz, onlar heç. Amma bizim kənddə bir 83 yaşlı müharibə və əmək veteranı vardı, mühasib idi, onu təqaüdə çıxarmışdılar, rayon sovetindən tutmuş Qorbaçova qədər bütün instansiya və vəzifəli şəxslərə şikayət məktubu yazdı. Özü də 89 il yaşadı.

Yol polisi sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarovun maşını cərimə meydançasına salıb. Bu barədə Tofiq Zülfüqarov özü facebook səhifəsində yazıb. Bildirib ki, martın 1-də axşam saatlarında Mərdəkandan şəhərə dönərkən H.Əliyev prospektində xoşagəlməz hadisə ilə üzləşib:

"Belə ki, H. Əliyev prospekti ilə öz maşınımla şəhərə doğru hərəkət edərkən arxadan hansısa bir maşın güclü uzaqvuran işıqları ilə görmə qabiliyyətimə mane olaraq məni ötməyə cəhd edirdi. İmkan düşən kimi mən ona ötürüş əməliyyatına şərait yaratdım. Bundan sonra məni ötən avtomobil sürətini azaldaraq, sanki tələsməkdən vaz keçdi. Qeyri-müəyyən səbəblərdən yol sürəti saatda 120 km/saat olduğu bir halda məni ötən avtomobil sahibi tormoz etdi".

T. Zülfüqarov əlavə edib ki, bundan sonra yenidən ona işarə edərək, ötürüş əməliyyatını həyata keçirərək magistraldakı sağ cərgədə yer alıb. "Bundan sonra o, yenə məni ötürərək qabağa getdi. Və hadisələr bundan sonra tamamilə başqa məcrada inkişaf etdi" - deyərək, sabiq nazir qeyd edib.

T. Zülfüqarovun iddiasına görə, yol patrul xidmətinin maşını onu saxlayaraq yol hərəkət qaydalarını pozduğunu bildirib. "Yol polisi əməkdaşları çox hörmətlə mənim sənədlərimi yoxladılar, daha sonra içkili olub-olmamağımla bağlı test etdilər. Və gördülər ki, hər şey qaydasındadır və mən də içkili

Sabiq xarici işlər nazirinin maşını cərimə meydançasına aparıldı-qalmaqal

BŞBPI-nin rəis müavini general-mayor Səhlab Bağirov: "Sürücü yol hərəkəti qaydasını pozub"

Tofiq Zülfüqarov

deyiləm" deyərək, vurğulayıb.

Yoxlamadan sonra yol polisleri T. Zülfüqarova deyiblər ki, məhz həmin maşındakı Bakı Baş Polis İdarəsinin hansısa generalı olub: "Sənədlərin və hər hansı qayda pozuntusunun olmadığına əmin olan polisler

maşını cərimə meydançasına aparacaqlarını bildirdilər. Səbəbini soruşduqda dedilər ki, əmrdir. Sizin avtomobil cərimə meydançasına aparılmalıdır. Çünki hansısa formada qayda pozuntusunu qeyd edə bilmirlər. Hətta buna görə də mənə

polis protokol təqdim etmədi. Mən onların əmrinə tabe olaraq maşını cərimə meydançasına qoyandan sonra məni evə gətirdilər". Sabiq nazir bildirib ki, 10 AA 102 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobilə yol vermədiyi üçün cəzalandırılıb. Həmin dövlət qeydiyyat nişanlı minik avtomobili Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis general-leytenantı Səhlab Bağirovun xidməti avtomobilidir.

T. Zülfüqarov onu da qeyd edib ki, mərhum prezident Heydər Əliyev tərəfindən 1998-ci il yanvarın 15-də verdiyi diplomatik rəq general rəqından da yüksəkdir: "Ancaq heç zaman bundan nə üçünsə istifadə etmədim".

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polis general-mayoru Səhlab Bağirov sabiq xarici işlər naziri Tofiq Zülfüqarovun avtomobilinin cərimə meydançasına aparılması hadisəsi ilə bağlı açıqlama verib.

Lent.az-a danışan general Səhlab Bağirov avtomobilin yol-hərəkət qaydalarını pozduğuna görə cərimə meydançasına aparıldığını deyib: "Sürücü yol hərəkəti qaydasını pozub, saxlanılıb və avtomobil cərimə meydançasına aparılıb".

Arif Rəhimzadənin "azərbaycanlılar türk sayılmır" sözləri aranı qatdı

Fazil Mustafa: "Arif Rəhimzadə sanki türk olmaqdan utanır"

Nizami Cəfərov: "Onun fikirləri Rusiyanın zamanında olan mövqeyini əks etdirir"

Dilavər Əzimli: "Bu cür insanların düşüncə tərzləri köhnədir"

"Azərbaycanlılara "türk" deyilməsi düzgün deyil, çünki azərbaycanlılar türk sayılmır, türklər tamam ayrı millətdir". Azərbaycan Milli Məclisinin Regional məsələlər komitəsinin sədri, deputat Arif Rəhimzadənin KM.ru rus xəbər portalına müsahibə verərkən dediyi bu ifadələr ölkə ictimaiyyətində böyük qalmaqala, etirazlara səbəb olub. Virtualaz.org xəbər verir ki, deputat müsahibəsində deyib:

"Azərbaycanlılar dini kimlik istifadə edirdilər və özlərini "mü səlman" adlandırırdılar, Rusiyada isə həmin əhalini "tatarlar" hesab edirdilər. İstənilən halda biz türk deyilik, türklər tamam ayrı millətdir. Ancaq qar hökuməti "türk təsirinə" qarşı ermənilərin regiona köçürülməsini stimullaşdırdı". Deputat həmçinin bizim türk kimi qələmə verilməyimizi bədbəxtçilik adlandırıb: "Bizim bədbəxtçiliyimiz ondadır ki, Rusiyada bizə türk hesab edirdilər, çünki Rusiyadan bu belə görünürdü, ona görə də qar hökuməti regionda ermənilərə arxalanmağı qərara aldı".

Deputatın öz milləti haqqında səsləndirdiyi ifadələr öz həmkarları tərəfindən də sət qarşılanıb. Belə ki, deputat Fazil Mustafa virtualaz.org-a açıqlamasında deyib ki, Arif Rəhimzadənin fikirləri yanlışdır. O qeyd edib ki, Azərbaycan əhalisinin böyük əksəriyyəti türklərdir: "Azərbaycanlı" sadəcə siyasi terminologiyadır, etnik terminologiya deyil:

"Bu yanlış yanaşmadır. Görünür, Arif müəllimin etnologiya ilə bağlı bilgiləri fərqli istiqamətdə

Ариф Рагимзаде: «Наша беда в том, что в России нас считали турками, но азербайджанцы - не турки»

21:10 1.03.2017, Дионис Каптарь

Председатель комитета Парламента Азербайджана (Милли меджлис) по региональным вопросам Ариф Рагимзаде. Фото с сайта haqqin.az

МАТЕРИАЛЫ ПО ТЕМЕ:

Влиятельный политик Азербайджана - об исторических правах Баку на территории Нагорного Карабаха

Многолетний конфликт между Ереваном и Баку вокруг Нагорного Карабаха не обделен вниманием российских СМИ. Статьи и комментарии на этот счет немало, однако львиная их доля представляет собой отражение армянского взгляда на события. Вряд ли подобный перекос способствует адекватному пониманию происходящего, поэтому в данном случае мы предоставляем слово азербайджанской стороне.

formalaşib. Biz özümüzü türk hesab edirik. Bu ifadə Azərbaycanda yaşayan türklərin milli kimlik haqlarının doğru ifadə olunmasıdır. Hesab edirəm ki, belə bir ifadəni işlətməklə sanki türk olmaqdan çəkinir, utanır. Biz türk, əhalimizin çoxu türkdür, Azərbaycanda türklərlə yanaşı başqa azsaylı xalqlar yaşayır. Onların da hüquqlarını qorumağa çoxluğu təşkil edən xalq kimi borcluuy. Buna görə də qətiyyətlə Arif Rəhimzadənin fikirləri ilə razı deyiləm".

Milli Məclisin Türkiyə-Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri, filologiya elmləri doktoru, professor Nizami Cəfərov isə qeyd edib ki, həmkarının fikirləri Rusiyanın zamanında olan mövqeyini əks etdirir:

"İfadə düzgün qoyulmayıb. Biz etnik olaraq türkdür. Əslində ermənilər də yaxşı bilirlər ki, biz türkdür. Məhz özlərinin qondarma soyqırımının "intiqaını" bizdən türk olduğumuza görə almaq istəyirlər. Onların bizə qarşı yönələn torpaq iddiaları da buna dayanır".

Qeyd edək ki, deputatın mövqeyi ilə bağlı ölkə ziyalıları, tanınmış ictimaiyyət nümayəndələri də öz etirazlarını bildirib.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutunun əməkdaşı, tarixçi Dilavər Əzimli məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bunları deyib: "Bu cür insanların düşüncə tərzləri köhnədir. Bizim adamların əksəriyyəti ya fars, ya da rus tefəkkürü ilə düşüncü. Azərbaycan bir ərazi-

dir, bu adda millət yoxdur, mənsubiyyət var. Biz türkdür. Ümumiyyətlə, bizim bədbəxtçiliyimiz ondadır ki, tarixdən başı çıxan da, çıxmayan da belə bir fikirlər irəli sürürlər. Heç olmasa AMEA-nın Tarix İnstitutuna gedib tariximizi oxusunlar".

Qeyd edək ki, mövzu ictimaiyyətdə geniş müzakirələrə, qalmaqla səbəb olduğundan deputat Arif Rəhimzadə sonradan məsələ aydınlıq gətirmək məcburiyyətində qalıb. Deputat ölkə.az saytına açıqlamasında bildirib ki, fikirləri təhrif olunub: "Mən deməmişəm ki, biz türk deyilik. Bununla bağlı fikirlərim təhrif olunub. Mən demişəm ki, biz etnik cəhətdən türkdür, ancaq xalq kimi azərbaycanlıyıq".

□ Xalidə GƏRAY

Martin 2-də "Monitor" jurnalının təsisçisi və baş redaktoru Elmar Hüseynov qətlə yetirilməsinin 12-ci ildönümü ilə əlaqədar məzarı başında anılıb. Musavat.com xəbər verir ki, anım mərasimində mərhumun yaxınları, media və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Mərhum jurnalın dostu Şahbaz Xuduğunun aparıcılığı ilə keçən tədbirdə Milli Şura sədri Cəmil Həsəni, Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər, "Turan" agentliyinin baş redaktoru Mehman Əliyev, AXCP sədri Əli Kərimli, Musavat başqanı Arif Hacı, jurnalist Xədicə İsmayıl, AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı, blogger Mehman Hüseynov və digərləri çıxış ediblər. Çıxışçılar 12 il keçməsinə baxmayaraq hələ də qətləlin üstünün açılmadığını, istintaq işinin aparılmadığını vur-

Elmar Hüseynov

məzarı başında anıldı

Mərasimdə mərhumun yaxınları, media və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər

ğulayıblar.

Şahbaz Xuduğunun çıxışı zamanı həmin günləri bir də xatırladı. Milli Şura sədri Cəmil Həsəni isə deyib: "İstintaq batıran, izi gizlədən keçmiş MTN olub. Onların sayəsində bu işin üstü açılmadı. İndi isə bu nazirlik ləğv edilib. Necə olur ki, MTN-in yüksək vəzifəli şəxslərinin biznesmenlərin başına açdıqları oyunların üstü indi açılır, amma Elmarın qatilləri tapılmır.

Elmar Hüseynovun keçdiyi həyat yolu jurnalistlər, ictimai fəallar, vicdanlı adamlar üçün bir nümunədir. O, öz qələmi və həyatı ilə çoxlarına örnək olub".

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər 12 il keçməsinə baxmayaraq, hələ də qatillərin tapılmadığını dedi: "Doğrudan da bu gün həmişəki günlərdən daha çox insan burada iştirak edir. Hər dəfə biz Elmarın məzarı başına toplaşsın,

demək olar ki, eyni sözləri deyirik. Hər dəfə təkrar edirik. Çünki vəziyyət dəyişməyib, hər şey olduğu kimi davam edir. Qatillər aşkar edilməyib, onlar azadlıqda dolayırlar. Demişdik ki, 2 həftəyə cinayətkarlar həbs ediləcək. Həmin sözün üzərindən 12 il keçdi, ortada nəticə yoxdur. Hələ susmayan, həqiqəti deyən və yazan jurnalistlər, ictimai fəallar, QHT-lər, həmçinin müxalifət var. Çox çalışsalar

da, özlərinə boyun əydirə bilməyiblər. Nə qədər ki, Elmar kimi sözünü deməyə, yazmağa cəsarəti, gücü çatan insanlar var, mübarizə davam edəcək".

Anım mərasimində ölkədə müstəqil mətbuatın və vətəndaş cəmiyyətinin hələ də basqılara məruz qaldığı qeyd edildi. Sonda "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovun anım mərasimində iştirak edənlərin adından bəyanat oxundu.

İŞİD dağlara çəkilir: məğlubiyyət, yoxsa yeni taktika...

İlham İsmayıl: "İŞİD aktiv formada məğlub oldu, amma..."

İŞİD lideri Əbubəkr əl-Bağdadinin martın 1-də tərəfdarlarına etdiyi vida müraciəti dünya gündəminin əsas mövzularından birinə çevrilib. APA TV-nin Rusiya mətbuatına istinadən xəbərinə görə, müraciətində o, sonuncu döyüşlərdə məğlub olduqlarını etiraf edərək, İraq və Suriyadakı silahlı qüvvələrdə gizlənməyə çağırıb.

İlham İsmayıl

İŞİD liderinin müraciətinə mövqələr birmənalı deyil. Xüsusilə tərəfdarlarını dağlıq ərazilərdə gizlənməyə çağırmasının təsadüf olmadığı vurğulanır. Ekspertlər hesab edirlər ki, Bağdadi əslində yeni taktika işlədir, bu cür siyasətə əl ataraq yeni qüvvələr toplamamağa çalışır.

"İŞİD lideri Bağdadinin vida nitqi hələ terror qruplaşmasına qarşı mübarizənin dönüş nöqtəsi kimi dəyərləndirilə bilməz".

Azar.az xəbər verir ki, bu sözləri Ranxiqs İctimai Elmlər İnstitutunun dosenti, politoloq Sergey Demidenko deyib.

Mütəxəssis bunu Bağdadinin yeni taktikası adlandırır və qeyd edib ki, İŞİD yenidən Suriya və İraqdakı ərazilərini qaytarmağa çalışacaq: "Onlar indi dağlara çəkiliblər, yəni güc toplayacaq və hərəkətə keçəcəklər. 2007-ci ildə də biz oxşar hadisə ilə rastlaşdıq. İslam radikalizminin süquta uğradığını, geri çəkildiyini düşündüyümüz bir vaxtda İŞİD qruplaşması önümüzdə çıxdı. Bağdadinin bu çıxışını yeni strategiya kimi qəbul etmək lazımdır. Onlar bu yolla yeni həmləyə keçmək, yeni hücumlar hazırlamaq niyyətindədirlər. Onlar asanlıqla təslim olan deyillər".

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl beynəlxalq güclərin çəkici bir zindana vurduqları vaxtda İŞİD liderinin müraciətinin yayılmasının təsadüf olmadığını düşünür: "Əl-Bağdadi görürdü ki, Mosuldan sonra Rakka gəlir. Bunun da böyük qırğınlara səbəb olacağını düşündü. Bu bəyanatı ilə ağıllı addım atıb. Amma bu İŞİD-in tam məhvi demək deyil. Uzun müddət İŞİD xatirələrdə qalacaq, plagiatları çıxacaq. Çünki hər İŞİD terrorçusu Bağdadiyə sonradan özünü bu işin davamçısı kimi sayacaq. Bağdadi müraciət göndərmiş ki, bu yerlərdə dayanın. Bu o deməkdir ki, onlar yenidən canlarına bələrlər. Hansısa qüvvələr həm maliyyə, həm də silah cəhətdən nələrsə təsir etmək üçün onların arxasında dayanmağa bələrlər. İŞİD aktiv formada məğlub oldu, amma terror təşkilatı tamamilə sıradan çıxmayıb. İŞİD-in hələ uzun müddət əks-sədası gələcək".

Ekspert Azərbaycan sərhədlərinin qorunmasının vacibliyindən də söz açdı: "Xüsusi xidmət orqanlarımız bundan sonra sərhədlərimizi ciddi şəkildə qoruyalırdırlar ki, Azərbaycan vətəndaşlarının geri dönmələri mümkün olmasın, yaxud cinayət məsuliyyətinə cəlb olunsunlar. Terrorçunun taktikası və strategiyası əvvəl-axır təhlükədir. Fikirləşsək ki, bu gediş sülhə aparacaq, keyr, bu mümkün deyil. Yeni təhlükələrin yaranması zamana, şəraitə və güclərin bir-birlərinə olan münasibətlərinə bağlıdır. Onların olduğu regiondakı hansısa maraqlarına da bağlı ola bilər. Yeni təhlükə öz-özünə yaranmayacaq, necə ki yaranmışdı. Bir daha baş qaldırsa, demək, hansısa beynəlxalq gücə lazım oldu, bunun vasitəsilə ya olduqları yere, ya da digər yerlərə təsir etmək üçün istifadə olunacaq. İŞİD birdən-birə silinməyəcək. Yenidən qüvvə toplaya, yaxud kiminsə maraq dairəsinə düşə bilərlər. "Əl-Qaidə", göründüyü kimi, hələ itməyib, bu və ya digər şəkildə fəaliyyət göstərirlər. Elə bilirsiniz ki, ASALA fəaliyyətini dayandırır deyə yeri gələndə fəaliyyət göstərməyəcək? Yeri gələndə tapşırıq bu terror təşkilatına da veriləcək. İndiyə qədər bu qədər böyük ərazi zəbt edən ikinci bir terror təşkilatı olmamışdı. Bu baxımdan, İŞİD-in birdən-birə silinəcəyi heç kimin ağına gəlməsin. Bu yeni taktika ola bilər, amma o da ola bilər ki, yeni lider Bağdadi olmasın. Dünya arxayınlaşmamalıdır, arxayınlaşacaqqlarını da düşünmürəm. Ola bilsin ki, yaxın vaxtlarda hətta Bağdadi öldürülsün. Amma bu da hələ İŞİD-in məhvi demək olmayacaq. Aydın məsələdir ki, terrorla mübarizə bundan sonra da aparılacaq, Türkiyədə PKK dağlara çəkilib. 40 ildir döyüşlər dağlarda gedir. Amma hələ də onların kökünü kəse bilməyiblər".

□ Cavansir ABBASLI

Dollar Novruz ərəfəsində

"cücərə" bilər

Qubad İbadoğlu: "Mərkəzi Bank müdaxilə etməzsə, böyük ehtimalla martın sonunda dolların məzənnəsi artacaq"

Bu il martın 1-nə olan məlumata görə, Azərbaycanda pul bazası 6 milyard 987 milyon manat təşkil edib. Azərbaycan Mərkəzi Bankı xəbər verir ki, bu, 1 ay əvvəllə müqayisədə 344,7 mln. manat və yaxud 4,7% azdır. İlin əvvəlinə nisbətən nağd pul kütləsi 873,5 mln. manat və yaxud 11,11% azalıb, son 1 ildə isə 598,5 mln. manat və yaxud 9,37% artıb.

Bəs görəsən, son bir ayda pul bazasının 4,7 faizi necə və hansı səbəbdən azalıb? Dövrüyədə olan pul kütləsinin azaldılması məqsədli şəkildəmi həyata keçirilir?

Bu prosesin manatın məzənnəsinin qorunmasında rolu nədir?

Məlumat üçün qeyd edək ki, pul bazası dedikdə pul kütləsinin Mərkəzi Bank tərəfindən qısa müddət ərzində dəyişdirilə bilən hissəsi nəzərdə tutulur. Pul bazasının tərkibinə dövrüyədə olan nağd pul və bank ehtiyatları (kommersiya banklarının Mərkəzi Bankdakı müxbir

hesablarının qalıqları) daxildir. Pul kütləsi dövrüyədə olan nağd və qeyri-nağd ödəniş vasitələrinin məcmusudur.

"Yeni Musavat"ın suallarını cavablandıraraq iqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu bildirdi ki, bu siyasət məqsədli şəkildə aparılır: "Bu siyasət Mərkəzi Bankla Maliyyə Nazirliyinin birgə layihəsi hesab oluna bilər. Çünki son nəticədə dövrüyədə manat kütləsinin azalması əks dollarlaşma effekti yaradır. Dollara tələbat azalır. Dolların məzənnəsinin kəskin artımının qarşısını alır. Eyni zamanda manatın dövrüyədə yığıldırıl-

ması, manatla olan pul kütləsinin azalması son nəticədə həm də iqtisadiyyatın kiçilməsinə, işgüzar aktivliyin aşağı düşməsinə gətirib çıxarır. Bunun obyektiv səbəbləri də var. Çünki ilin ilk iki ayı yalnız cari xərclər dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilir. Əsaslı kapital qoyuluşları isə əsasən bu aydan başlayır. Bu il Azərbaycan dövlət büdcəsində təxminən 2,5 milyard investisiya məqsədli vəsait nəzərdə tutulub. Ancaq bu vəsaitin ayrılması ilk iki ayda mümkün deyil. Çünki ən azından vəsaitlərin bölgüsü ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin qərarı fevral ayının sonunda verilir. Ondan sonra artıq vəsaitlərin hansı infrastruktur işlərinə yönəldiləcəyi belli olur. Real olaraq bu vəsaitlərin bölüşdürülməsi prosesi ilin birinci 3 ayında müşahidə olunmur. Bu proseslər mart ayının sonlarından başlayır. Bu baxımdan, dövrüyədə pul kütləsinin genişlənməsinə səbəb olan amillərdən biri də investisiya mühitinin hələ reallaşmamasıdır".

Qeyd edək ki, mart ayının sonunda FED-in uçot dərəcələrini artıracağı gözlənilir. Məlumat görə, ABŞ Federal Ehtiyat Sisteminin (FED) uçot dərəcələrini mart ayının 14-15-də keçirəcəyi növbəti iclasında artırması ehtimalı 52%-ə yüksəlib.

bu barədə dünya uçot dərəcələri proqnozları adlı maliyyə hesabatında bildirilir. Qeyd edək ki, bu sənəd uçot dərəcələrinin fyuçers müqavilələrinin dinamikası əsasında hazırlanır.

Xatırladaq ki, keçən həftə FED-in uçot dərəcələrini artırması ilə bağlı ehtimal 40%, bundan əvvəlki həftə isə 34% təşkil edib. Adətən bu göstəricinin 50%-dən aşağı olması FED-in uçot dərəcələrini artırmağa meyilli olmamasını göstərir. Hazırda isə bu ehtimal 50 faiz üzərindədir. Bu da böyük ehtimalla uçot dərəcələrinin artırılacağından xəbər verir. Gözlənilən nəticə manatın təkrarən dollar qarşısında dəyərdən düşməsinə səbəb ola bilər.

Bu məsələ ilə bağlı danışıq iqtisadçı alim Qubad İbadoğlu bildirdi ki, mart ayında bir çox səbəblərdən Azərbaycanda dollara tələbat artır: "Digər faktorlar da aktivləşsə, daxilədə də fəallıq olarsa, mart ayında dolların məzənnəsi möhkəmlənə bilər. Bu o halda baş verə bilər ki, Mərkəzi Bank valyuta bazasına müdaxilə etməsin. Əgər müdaxilə etməzsə, böyük ehtimalla biz məzənnənin artacağını müşahidə edə bilərik. Həmçinin uçot dərəcələrinin artırılmasına gəlincə, hazırkı vəziyyəti proqnozlaşdırmaq çox çətindir. Çünki bu ölkədə uçot dərəcələrinin artırılması ilə bağlı hələ ki yetkin bir qərar formalaşmayıb".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Milli Məclisin deputatı, xalq artisti Zeynəb Xanlarovanın "Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platforması"na qoşulub, sonra da müharibə çağırışı etməsi cəmiyyətdə bir-mənəli qarşılama almayıb. Deputatın bir-birinə tamamilə zidd olan çıxışları sosial şəbəkələrin geniş müzakirə mövzusunə çevrilib. Sual olunur ki, xalq artistini əvvəl "Sülh platforması"na imza atıb, sonra da müharibə çağırışı etməsinə nə vadar edib? Bəzi iddialara görə, deputat "Sülh platforması"na imza atarkən əslində məsələnin mahiyyətinə tam varmayıb və sonradan emosional çıxışı ilə əsl mövqeyini bayan edib.

Məsələ ilə bağlı deputat Zeynəb Xanlarovanın öz mövqeyini öyrənməyə çalışsaq da, cəhdlərimiz boşa çıxdı.

Qeyd edək ki, xalq artisti Zeynəb Xanlarovaya deputat həmkarından dəstək verən olub. Belə ki, deputat Mələhət İbrahimqızı modern.az saytına açıqlama verərək Zeynəb Xanlarovanı fikirlərinə görə tənqid edən insanları qınayıb. Qeyd edib ki, həmin insanlar sülhlə müharibənin bir-biri ilə əlaqəsini, sintezini düzgün başa düşə bilmir: "Bəli, tamamilə razıyam ki, Zeynəb Xanlarova parlamentdə çıxışı edərək hədsiz dərəcədə emosional olub. Zeynəb Xanlarova bu çıxışını Xocalı faciəsinin 25-ci ildönümündə səsləndirib. Zeynəb Xanlarova Azərbaycan qadınının erməni quldurları tərəfindən başlarına açılmış vəhşiliklərin görüntülərinə baxarkən çıxış edib. Zeynəb Xanlarova dünyaya göz açmış körpə uşaqlara qarşı törədilmiş o vəhşiliyə baxdıqdan sonra çıxış edib. Zeynəb Xanlarova da anadır. 2 oğlu var. Bugünlərdə

QAT sədrindən Zeynəb

Xanlarovaya çağırış

Akif Nağı: "Onun özü də baş düşmür ki, nəyə imza atıb"

də erməni işğalçıların cəbhə bölgəsində təxribat törədərək vətənimizin igid oğullarının şəhid olduqlarını eşitdikdən sonra çıxış edib. Bütün bunlardan sonra Zeynəb Xanlarovanın emosionallığını təbii qəbul etmək olar. Zeynəb Xanlarova çox gözəl bilir ki, müharibə em-

rini ali baş komandan verir. Yazıları oxuduqdan sonra Zeynəb xanımın Milli Məclisdəki çıxışı ilə bağlı tənqidi fikirlər söyləyən insanları da qınadım. Görünür, həmin insanlar sülhün, müharibənin nə olduğunu, sülhlə müharibənin bir-biri ilə əlaqəsini, sintezini düzgün ba-

şa düşə bilmirlər. Müharibə bəzən sülhü qorumaq üçün olur... "Sülh platforması"na imza atmaq, qoşulmaq o demək deyil ki, Azərbaycanın 20 faiz torpağı işğal altında qalmalıdır. "Sülh platforması"nda olan insanların heç biri demir ki, "biz bu platformaya qoşulmuşuq ki,

torpaqlarımız işğal altında qalsın". İşğal altında torpağımızın qalması sülh deyil. Elə Zeynəb Xanlarovanın da Milli Məclisdə dedikləri budur.

"Zeynəb Xanlarova növbəti addımında "Sülh platforması"ndan imtina etməlidir". Bu sözləri isə QAT sədri Akif Nağı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib. Akif Nağının sözlərinə görə, deputat əgər platformadan imtina etməsə, öz mövqeyini dəqiqləşdirib ictimaiyyətə açıqlamalıdır: "Ümumiyyətlə, həmin "Sülh platforması"na imza atanların hamısı zamanında peşman olub, imzalarını geri götürəcəklər. Çünki bu, yanlış bir prosedir, Azərbaycanın maraqlarına cavab

onal olaraq fərqli bir mövqe bildirdi, dedi ki, "gəlin müharibəni başlayaq, erməniləri qırmalıyıq". Növbəti addımında o, "Sülh platforması"ndan imtina etməlidir. Əgər imtina etmərsə, açıq-aşkar mövqeyini bildirməli, aydınlaşdırmalıdır ki, məsələnin sülh ya müharibə yolu ilə həll olunmasının tərəfdarıdır. Onun özü də başa düşür ki, nəyə imza atıb. Yəqin ki, kimse ondan xahiş edib ki, buna imza atсын, o da məsələnin tam mahiyyətini anlamadan platformaya qoşulub".

Xatırladaq ki, deputat, xalq artisti Zeynəb Xanlarova ötən ilin dekabrında yaradılan "Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platforması"na qoşulsa da,

bugünlərdə Milli Məclisin iclasında müharibə çağırışı edib. "Gəlin müharibə edək, erməniləri qıracaq" deyərək, deputat bildirib. **Xalidə GƏRAY**

"Ermənistan İslamiyadanı pozmaq niyyətinə düşüb"

Qabil Hüseyinli: "İslam Həmrəyliyi Oyunlarının gətirəcəyi siyasi dividend "Eurovision" mahnı yarışmasının və Avropa Oyunlarının gətirdiyi siyasi dividenddən böyük olacaq"

Azərbaycan IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına hazırlaşır. Mayın 12-dən 22-dək keçiriləcək yarışlarda təxminən 50-yə yaxın ölkənin təmsilçiləri Azərbaycanda olacaq. Bütün İslam dünyasının və ümumiyyətlə, dünya ölkələrinin diqqəti Azərbaycana yönələcək.

IV İslam Həmrəyliyi Oyunları çox önəmli beynəlxalq tədbirdir, bütün müsəlman aləminin həmrəyliyi Oyunlarının çox böyük rəylik oyunlarına məhz Azərbaycan ev sahibliyi edəcək. Azərbaycan 2015-ci ildə ilk Avropa Oyunlarını keçirib. Yeni bir ölkədə, bir şəhərdə iki il ərzində həm Avropa Oyunları keçirilib, həm də İslam Həmrəyliyi Oyunları keçiriləcək. Bu, təkə idman tədbiri deyil. Əslində İslam Həmrəyliyi Oyunları təkə idman tədbiri hesab olunmamalıdır. Çünki bu, böyük siyasi tədbirdir, bu, böyük mədəni tədbirdir, bu, böyük ictimai hadisədir. Bu, bir daha Azərbaycanı müstəqil, öz dəyərlərinə, İslam dəyərlərinə sadıq ölkə kimi, eyni zamanda müasir ölkə kimi göstərir və bu gün İslama qar-

şı çirkin kampaniya aparılarda da bir cavab olacaq. İslam Həmrəyliyi Oyunlarının çox böyük mənası var. Ekspertlər bildirir ki, biz bu oyunları keçirməklə bir daha gücümüzü, imkanlarımızı göstərəcəyik, dini dəyərlərimizə sadıqlığımızı nümayiş etdirəcəyik, çalışacağıq ki, İslam aləmini birləşdirək.

Xatırladaq ki, 2012-ci ildə Azərbaycanda "Eurovision" mahnı yarışması öncəsi və 2015-ci ildə ölkəmizdə Avropa Oyunları öncələri işğalçı Ermənistan cəbhədə təxribatlarını artırırdı, atəşkəs pozulması halları intensivləşmişdi. İşğalçı ölkənin bu cür addımlarla Azərbaycanın sözügedən mötəbər beynəlxalq tədbirlərdən götür-

cəyi dividendləri mümkün qədər azaltmaq, ölkəmizə gələn qonaqların sayının mümkün qədər az olmasına çalışdığı aydın idi. Lakin bəllidir ki, Ermənistan istəyinə nail ola bilmədi.

İndi də qarşıda böyük bir beynəlxalq tədbirə-İslam Həmrəyliyi Oyunlarına hazırlaşırıq. Bu böyük tədbirə iki aydan bir

qədər çox zaman qalıb. Ermənistan yenə də cəbhə boyu təxribatlar həyata keçirir. Bəs bu cür təxribatlar may ayına qədər daha da arta bilərmi? Ermənistanın son təxribatlarında Azərbaycanı keçiriləcək İslam Həmrəyliyi Oyunlarına hansısa şəkildə problem yaratmaq niyyəti də güdülə bilərmi?

Politoloq Qabil Hüseyinli bildirdi ki, İslam Həmrəyliyi Oyunlarının Azərbaycana gətirəcəyi siyasi dividend "Eurovision" mahnı yarışmasının və Avropa Oyunlarının gətirdiyi siyasi dividenddən böyük olacaq. Bu, həm İslam həmrəyliyini gücləndirəcək, həm də İslam ölkələrinin diqqətini Azərbaycana cəlb edəcək. Ola bilsin ki, bir neçə dövlət Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı daha ciddi və qətiyyətli addımlar atmaq üçün Azərbaycana kömək edəcək: "Ermənistanı təşviş salan İslam həmrəyliyinin yaranması və onu daha da möhkəmləndirəcək İslamiyadanın Azərbaycanda keçirilməsidir. Ermənilər bunun qarşısını almaq, buna mümkün qədər mane olmaq arzusundadır. Düzdür, buna gücləri çatmasa da, hər halda, bunu istəyirlər. Belə güman edə bilməyən ki, İslamiyadanı pozmaq niyyətinə təkə Ermənistan yox, işğalçı dövlətin hamiləri də düşüblər. Bütün bunları nəzərə alaraq belə söyləmək mümkündür ki, İslam olimpiadasının pozulması və ya onun üçün seyntnot vəziyyətinin yaradılması bu saat Ermənistan və bu ölkənin ağasının qarşısında duran vəzifələrdən biridir. Ermənistanın hamisinin özünün ərazisində xeyli sayda müsəlman respublikaları var. Azərbaycanda keçirilən İslam oyunları onların içində də müsbət rezonans doğura, onlara da stimül verə bilər. Bax, bütün bu nöqtəyi-nəzərdən İslam Həmrəyliyi Oyunlarının İslam dünyası üçün çox ciddi siyasi dividendləri ola bilər. Bu isə Ermənistan və onun hamisini narahat edir. Bilirlər ki, belə bir tədbirdən sonra İsl-

lam təsiri daha böyük coğrafiyanı əhatə edə bilər. Ermənistanın cəbhədəki son fəallaşması öz şəxsi təşəbbüsü deyil, hamisinin istəyidir. Ermənistan keçən ilin aprelindən sonra ümumiyyətlə müstəqil hərəkət edə bilmir, ordusuna güvənmir. Bu durumda olan Ermənistan cəbhə boyu özbaşına irimiyaslı hərəkətlərə getməyə risk etməzdi. Həm Ermənistanda apreldə parlament seçkiləri, həm aprel döyüşlərinin bir ilinin yaxınlaşması, həm də Azərbaycanda mayda İslam oyunlarının planlaşdırılması Ermənistan hakimiyyətinin verilən sifarişə uyğun olaraq yaxın aylarda cəbhə xəttində gərginliyi artırmağa çalışacağını proqnozlaşdırmağa əsas verir".

Politoloq vurğuladı ki, bütün bunlara baxmayaraq, İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirilən zaman sakitlik olacaq: "Qədimdə Yunanıstanda olimpiya oyunları keçiriləndə hərbi qarşıdurmalar, hərbi tədbirlər səngiyirdi və dayandırılırdı. O zamandan bəri dünyada qəbul edilmiş bir qayda var. Bu qaydaya görə olimpiya oyunlarının keçirilməsi zamanı hərbi əməliyyatlara başlayan və hərbi qarşıdurmaları qızışdıran ölkə bütün dünya tərəfindən ittiham edilir və onun cəzalandırılması məsələsi gündəmə gətirilir. Ona görə də, mənəcə, Ermənistan bunu nəzərə alsın, onun özü üçün yaxşı olar. Ermənistan nə qədər addımlar atsa da Azərbaycanda keçiriləcək İslam oyunlarına mane ola bilməyəcək. İslam oyunları keçirilən günlərdə isə cəbhədə, mənəcə, sakitlik olacaq".

Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının keçmiş sədri Cahangir Hacıyev əfv olunması üçün ərizə yazıb. Bu haqda redaksiyamıza daxil olan məlumatda bildirilir ki, sabiq bankir səhhəti ilə əlaqədar əfv edilməsini istəyir.

C.Hacıyevin vəkili Aqil Layıcov deyir ki, müvəkkilinin əfv olunması üçün ərizə yazması haqda məlumatı yoxdur: "Türkiyədəyəm, sonuncu dəfə həftənin 1-ci günü Bakı İstintaq Təcridxanasında görüşmüşük. Səhhəti əvvəl olduğu kimidir. Əfv məsələsi onun şəxsi işidir, mənəm bu haqda məlumatım yoxdur. Əfvə bağlı aramızda müzakirə olmayıb".

Vəkil deyir ki, C.Hacıyevin işi üzrə istintaq araşdırmaları aparılmayıb: "İşin içində kredit sənədləridir. Cahangir Hacıyev və digərləri mənimsəmədə ittiham olunurlar. Kredit sənədlərindən isə mənimsəmə görünür. Mənimsəmə cinayəti varsa, mənimsəmə faktı da ortada olmalı, açıq-aşkar görünməlidir. İbtidai istintaqda araşdırma aparılmayıb, məhkəmədə də araşdırma aparılmadan ittiham aktında yazılanları təsdiqləyiblər. 1-ci məhkəmə instansiyasında hakim Əfqan Hacıyev araşdırma aparmadı. Çünki ömrü boyu kommersiya hüququ ilə məşğul olmayan bir hakimdir. Bu halda onun işi araşdırıb hüquqi qiymət verməsi də uyğun deyildi. Verdiyimiz vəsatətləri də təmin etmədi və bizim obyektivliyə nail olmağımızın qarşısını aldı. Buna görə də hesab edirik ki, apelyasiya instansiyasında məhkəmə istintaq

araşdırması ilə həyata keçirilməlidir".

Vəkil vurğulayıb ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin iş üzrə çıxardığı hökmdən apelyasiya şikayəti veriblər: "Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin iş üzrə ilkin qərarında göstərildi ki, iş üzrə proses məhkəmə araşdırması aparılmadan keçirilsin. Biz həmin qərarla razı deyilik. Bu halda obyektiv reallıq ortaya çıxmayaacaq. Ona görə də apelyasiya instansiyasının ilkin qərarından Ali Məhkəməyə şikayət vermişik. İş Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə qayıdandan sonra mahiyyəti üzrə baxılacaq".

A.Layıcov müvəkkilinin hazırkı mərhələdə əfv oluna biləcəyini də istisna etmədi: "Şəxsin əfv olunması məhkəmənin istənilən mərhələsində ola bilər. Qanun bunu qadağan etmir".

Qeyd edək ki, C.Hacıyev və digərlərinin barəsində olan hökmdən verilən apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası dekabrın 9-da keçirilmişdi. Hakim Əflatun Qasımovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda C.Hacıyevin vəkilləri 3 vəsatətlə çıxış etmişdilər. Onlar müdafiə etdikləri şəxs barəsində seçilən həbs-qətimkan tədbirinin ev dustaqlığı ilə əvəz edilməsini, cinayət işinə

Cahangir Hacıyev əfv olunması üçün ərizə yazdı

Beynəlxalq Bankın keçmiş sədrinin vəkili Aqil Layıcov: "Şəxsin əfv olunması məhkəmənin istənilən mərhələsində ola bilər"

Cahangir Hacıyev

xitam verilməsini və cinayət işinin məhkəmə istintaqı ilə aparılmasını istəyirdilər. Vəsatətlər təmin edilmədiyindən vəkillər Ali Məhkəməyə müraciət edərək hazırlıq iclasının qərarının ləğv olunması, işə məhkəmə istintaqı ilə aparılmaqla baxılmasını tələb etmişdilər.

C.Hacıyev 2015-ci il dekabrın 5-də həbs edilib. Onun

barəsində Nərimanov Rayon Məhkəməsində 4 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib. C.Hacıyev və digər 7 şəxsin - Mərkəzi filialın direktorları işləmiş Y.Ələkbərov və A.Sultanov, Mərkəzi filialın müdiri işləmiş İ.Abdullayev, bankın inzibati binalarının mühafizəsini həyata keçirən "Inter Security" MMC-nin baş direktoru İ.Hüseynov, bankın

Nəqliyyat filialının direktoru işləmiş K.Orucov, bankın Nərimanov filialının direktoru işləmiş, hazırda "AFB Bank" ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri olan M.Cahangirov və Bakı Fındıq Zavodunun direktoru işləmiş A.Cavadovun Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1, 179.3.2 (mütəşəkkil dəstə tərəfindən külli miqdarda mənimsəmə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda), 309.2 (vəzifə səlahiyyətlərini aşma ağır nəticələrə səbəb olduqda), 313-cü (vəzifə saxtakarlığı), 228.1 və 228.4-cü (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gəzdirmə) maddələri ilə təqsirləndirilmələri dair cinayət işinin istintaqı yekunlaşaraq təqsirləndirilən şəxslər, onların mü-

dafiəçiləri iş materialları ilə tələm edilmiş və iş üzrə ittiham aktı Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu tərəfindən iyulun 19-da təsdiq edilərək baxılması üçün aidiyyəti üzrə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə C.Hacıyev 15 il, Y.Ələkbərov 8 il 6 ay, K.Orucov 7 il 6 ay, İ.Hüseynov 7 il 23 gün, M.Cahangirov 7 il 6 ay, A.Cavadov 10 il 11 ay, A.Sultanov 7 il 6 ay və İ.Abdullayev 6 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

İ.Abdullayev, M.Cahangirov və A.Sultanova Cinayət Məcəlləsinin 70-ci maddəsi tətbiq edilərək ona şərti cəza verilib. İ.Abdullayev məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb. A.Cavadov isə məhkəmə zalında həbs edilib. Hökmdən narazı qalan məhkumlar apelyasiya şikayəti verir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Əbədi təyin olunan ombudsmanın 57 faizlik fəaliyyətsizliyi

Hüquqşünas Ələsgər Məmmədli: "Ombudsman bir çox şikayətlərə ya vaxtında baxmır, ya da onları, ümumiyyətlə, cavabsız qoyur"

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin martın 1-də keçirilən iclasında Azərbaycanın insan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) 2016-cı il üzrə illik məruzəsi müzakirəyə çıxarılıb. Müzakirədə Milli Məclis sədrinin müavini, İnsan hüquqları komitəsinin sədri Bahar Muradova bildirib ki, illik məruzə hərtərəfli hazırlanıb. Bahar Muradova Azərbaycanda insan hüquqlarının qorunması sahəsində xeyli işlərin görüldüyünü, bu sahənin dövlət üçün prioritet olduğunu bildirib:

"Milli Məclisin Ombudsman Aparatı ilə əməkdaşlığı yüksək səviyyədə qurulub. Ombudsman Aparatının komitə ilə əməkdaşlığı da getdikcə genişlənir". Ombudsman Aparatının rəhbəri Aydın Səfixanlı deyir ki, qurumun 15 illik fəaliyyəti dövründə onun ünvanına 148750 müraciət daxil olub: "Yalnız 2016-cı ildə 18 740 müraciət daxil olub. Həmin müraciətlərin 70,1 faizi şikayətlərdən, 29,9 faizi ərizələrdən ibarət olub".

Aparat rəhbəri qeyd edib ki, ümumilikdə 2016-cı ildə müvəkkil tərəfindən 3636 şəxs qəbul edilib. Daxil olan ərizələ-

rin 57 faizi icraata götürülməyib. Elə məhz bu məqamın özü də aparatın fəaliyyəti ilə bağlı sualların ortaya çıxmasına səbəb olur.

Onu da qeyd edək ki, iclasda Mətbuat Şurasının sədri, deputat Əflatun Amaşov Azərbaycanın insan hüquqları üzrə müvəkkilinin mətbuat üzrə fəaliyyətindən narazılığını bildirib. Ə.Amaşov bildirib ki, bir müddət əvvəl Media Ombudsmanı yaradılaraq ombudsmanın səlahiyyətinə verilib: "Təəssüf ki, bu institut özünü doğrultmadı".

Onun fikrincə, ötən illik məruzədə media üzrə müraciətlərin olmaması sübut edir ki, Me-

Elmira Süleymanova

dia Ombudsmanı ilə bağlı əməli iş görülməyib: "Ombudsmanımızı ən fəal, ən demokratik qurumlarımızdan biri kimi dəyərləndirərsəm də, media ilə bağlı sahədən çox narazıyam".

"Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyev AzadlıqRadiosuna bildirib ki, məsələ ilə bağlı qanun qəbul edilsə də, onun tələbi illərlə yerinə yetirilməyərək Media Ombudsmanı institutu yaradılmayıb:

"Sonradan yerli və beynəlxalq etirazlara məhəl qoymadan həmin media ombudsmanının səlahiyyətləri həvalə edildi insan haqları üzrə müvəkkil Elmira Süleymanovaya. Amma o yazıq ombudsman da həmin vaxt deyirdi ki, mən bu işin öhdəsindən gələ bilməyəcəm, mənəm heç bir struktur, resursum yoxdur. O zaman prezident Nazirlər Kabinetinə göstəriş verdi ki, yaxın vaxtlarda ştat cədvəlləri, xüsus-

si qurum yaradılsın. Nə prezidentin göstərişi yerinə yetirildi, nə də Ombudsman Aparatı bu işə başlaya bildi. Bu işlə heç kim məşğul olmadı ki, biz bu işi yaxşı, ya da pis tutduqlarını deyək. Vəziyyətin bu cür alınmasında, yəni həm qanunun tələblərinin pozulmasında, həm sonradan qanunun dəyişdirilərək qeyri-məqbul formaya salınmasında, həm də, heç olmasa, insan haqları ombudsmanı səviyyəsində bu işin görülməməsində bilavasitə ən yüksək dövlət qurumları, yəni Nazirlər Kabineti və daha yuxarı qurumlar iştirak ediblər".

Azərbaycanda ombudsmanın fəaliyyətinə gəlincə isə qeyd edək ki, 5 mart 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti "Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (ombudsman) haqqında" Konstitusiyaya qanununun tətbiq edilməsi haqqında Fərman imzalamışdı.

İlk ombudsman isə 2002-ci il 2 iyul tarixində Milli Məclis tərəfindən ölkə başçısının təqdim etdiyi üç namizəd arasından 111 səsle Elmira Süleymanova (112 səsden) seçilmişdi.

Hüquqşünas Ələsgər Məmmədli "Yeni Müsavat" a bildirib ki, 2009-cu ildən sonra Azərbaycanda ombudsman təyin olunur və onun konkret olaraq fəaliyyət müddəti nəzərdə tutulmayıb: "Əvvəllər belə idi ki, ombudsman 7 il müddətinə,

bir dəfə seçilirdi. Sonradan isə qanunvericilikdə dəyişiklik edildi və bu təyinat birdəfəlik olaraq qəbul olundu. 2016-cı ildə də ombudsman yenilənib və bundan sonra da fəaliyyətinə davam edəcək. 2009-cu ildə prezidentlik müddəti dəyişdikdən sonra digər qanunlarda da müddətlər götürüldü. Həmin zaman ombudsman müddətini də birdəfəlik ləğv etdilər. Burada hər hansı bir seçki ola bilməz. Birincisi təyinatlıdır, ikincisi də onun müddəti avtomatik olaraq davam edir. 7 il müddət yenə də öz qüvvəsində qalır. Ancaq "bir dəfə" ifadəsi götürülüb".

Ombudsman Aparatının illik hesabatında 57 faiz ərizələrin icraata götürülməməsi məsələsinə isə Ə. Məmmədlinin münasibəti aşağıdakı kimi olub:

"Bir hüquqşünas kimi mənə olunan müraciətlərdən bilərəm ki, ombudsman bir çox şikayətlərə ya vaxtında baxmır, ya da onları, ümumiyyətlə, cavabsız qoyur. Cavab verəndə isə çox bəsit cavablar verib, rədd edir. Ona görə də açıqlanan rəqəmlər çox da real, cəmiyyətdəki gerçək gözləntiləri qarşılamır. Ombudsman normal informasiya sorğularına belə, bəzən olur ki, on gün ərzində deyil, 35-40 gün ərzində cavab verir. Cavab da bu olur ki, "bizim səlahiyyətimizdə deyil", "buna məhkəmə baxmalıdır" və digər bu kimi neqativ cavablar olur".

□ ƏLİ RAİS

Hələ pensiya da istəyirlər...

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Kərbelayi Zal cavab verərdi:

- Arvad, sən hökumətin ləzzətini anlamırsan. Əgər səni qorodovoy eyləyələr, min il qulluqdan çıxmazsan; bir də, mən iyirmi beş ildən artıqdır ki, polis qulluğundayam. Bir-iki ildən sonra pensiyam çıxacaq. Ondan sonra rahat əyləşib pensiyəni yeyərik. Belə danışıqdan sonra arvad həmişə sakit olardı".

(Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, "Bomba" hekayəsi)

Hökumətin pensiya yaşını qaldırması qərarına zəhmətkeşlərimizin bəzi savadsız hissələri etiraz edirlər. Onlar deyirlər guya bizim pulumuz azalıb, qocalara verməyə vəsait tapılmır, o üzündən pensiya yaşını qaldırırlar. Yalan söhbətdir. Pulumuz azalsa İslam Oyunları və Formula-1 yarışını niyə keçiririk? Hətta yaxşı olar gələcəkdə pensiyaçılar arasında dünya çempionatını da Azərbaycanı təşkil eləyək. Yəni maddi məsələnin burada heç bir əhəmiyyəti yoxdur.

Burada əsas məsələ pensiyaların artırılması proseduru ki, çox maraqlı üsuldən istifadə ediləcəkdir: hər altı aydan bir pensiya yaşını altı ay qaldırılacaqdır. Ya da hər bir ildə altı ay - dəqiq yadımda qalmayıb, heç baxmadım da necədir. Nəyimizə lazımdır? Onsuz da hökumətin qərarları adətən camaata dərin təmas halından sonra çatır, biz də həmin vaxt öyrənərik, razı qalırıq. Qanunu-qərarı qoy getsin almanlar, fransızlar kimi geridə qalmış millətlər qabaqcadan müzakirə eləsinlər, debat-zad olsun. Bizdə belə söz gələcəkdə heç ehtiyac yoxdur. Söhbət dananı qurda verər - bir ata sözümdə qızıl kimi həkk olunubdur. Söhbətə başını qarşıdırana qədər dananı elə özün bas ye, üstündən su iç.

Uzun sözün qıssası, bu pensiya yaşını dövrü olaraq qalxa-qalxa gedəcəkdir, ilkin varianta görə 65 yaş rəqəminə çatıb, dayanacaqdır. Mən hökumətin yerinə olsam heç 65-də saxlamaram. Qoy olsun 100 yaş. Bu temada da şairin platin sözləri vardır: "Hər kəs yüz il yaşaması, Günah onun özündədir".

Əlbəttə. Canın çıxsın, daha doğrusu, çıxmasın, yüz yaşa, pensiya da al. Buna hökumət neyləsin ki, sən yüz il yaşamaq və uğurlarımızı görmək istəmirsən, düşməni dəyirmanına su axıdaraq 40-50 yaşında ölüb gedirsən? Cavan ölən ermənidir! Görək hökumət belə söyüş qoysun. Çünki bu dəqiqə Ermənistan boşalır, əhali qırılır. Demografik qələbəmizə töhfə vermək əvəzinə ölənlərə indi biz nə cür baxmalıyıq? Təbii ki, vətən xaini gözü ilə.

Sözləşməsi, Ermənistanda ümumiyyətlə pensiya yoxdur, çünki hamı cavan ölü. 30 yaşdan yuxarı bir nəfər də qalmayıbdır. Təzəlikcə orda camaat etiraz aksiyası keçirdi, Sərkisyan tələb elədilər ki, pensiya yaşını 15 yaşa endirilsin. Şüarlardan biri isə belə idi: "Biz də Cocuq Mərcanlı cocuqları kimi xoşbəxt olmaq istəyirik!" Ay oldunuz ha... Bundan ötrü qabaqca analoqu olmayan iqtisadi yüksəliş lazımdır. İkincisi qalsın, başqa vaxt yazaram, tema bu deyil.

Qaydaq pensiya probleminin mahiyyətinə. Məncə, xalq hakimiyyətinin humanist davranışını qiymətləndirməlidir. Əslində bizim camaata heç pensiya düşmür. İlah edim, özün bax, yalan deyirmə, pensiya üzünə həsrət qalim.

Pensiya normal dünyada elə bir şeyə deyildir ki, sən cavanlıqda yaxşıca işləyirsən, bu zaman maaşından müəyyən pullar tutulur, yığılır pensiya fondu adlanan kisəyə. Sonra da qocalıb əldən düşəndə hökumət kisəni açır, ordan vaxtilə elə məhz sənənin verdiyin faizlərdən toplanan pensiyəni sənə qaytarır. Loru dildə desək, sən problemlərini vaxtında həll edirsən. Nağıl diliylə desək, cırcırma və qarışqanın o məşhur təmsili fason bir zaddır: qarışqa zəhmət çəkib işləyir, qışda da (oxu: qocalanda) həmin zəhmətin bəhrəsini yeyir, cırcırma isə fonda ödəmə etmədiyi üçün acından ölü.

Bax, bizim pensiyaçılar hazırda elə o cırcıramanın günündədir. Ölkənin hansı problemlərini həll edə bilər? Heç birini. Cavan nəsilə işsizlik, torpaq itkisi, sosial problemlər, ümitsiz və darmadağın ölkə, işgəncə aparatı, nə bilim, yaltaq media və sairə qoyub çıxıblar pensiyaya. Fonda yığılıqları beş-on manatı da devalvasiyada dollar şıncanı Elman müəllimlə birgə anbarın kücündə basıb yedi. İndi cavanlar işləyib bunlara pensiya ödəməlidir. Xeyir ola?

Bu mənada, mən hakimiyyətin pensiya yaşını qaldırmaq qərarını ikielli, dördüyaqlı alqışlayan zəhmətkeşlərimizə qoşuluram. Əcəb eləyirlər. Hələ şadlığa şitlik eləməsinlər, ulu babalarımız massagetlər yaşlıları ümumiyyətlə bişirib yeymişlər.

Bakı-Tiflis münasibətləri yeni sınaqla üz-üzə

Bu günlərdə Ermənistanın baş naziri Karen Karapetyanın başçılığı ilə böyük bir hökumət nümayəndə heyəti Tiflisdə olub, görüşlər keçirib. Lakin rəsmi məlumatlara görə, görüşlər çərçivəsində tərəflər hansısa önəmli anlaşma əldə edə bilməyib, hər hansı sanballı sənədin imzalanması haqda da məlumat yoxdur.

Təbii ki, işğalçı ölkənin baş nazirinin bizə dost-tərəfdaş sayılan Gürcüstana səfəri Azərbaycan üçün təsirsiz ola bilməz. Ələlxüsus, o kontekstdə ki, Gürcüstan bizim iqtisadi tərəfdaşımız, bir çox neft-qaz meqa-layihələrində ortağımız və tranzit qonşumuzdur. Bundan əlavə, gürcü iqtisadiyyatına yatırılan xarici investisiyaların həcminə görə Azərbaycan ilk üçlüyə daxildir. Tiflis hər il tranzit haqları hesabına öz büdcəsinə sanballı gəlir əldə edir. Qonşu ölkənin qaz təchizatının 85%-i Azərbaycanın payına düşür. İki ölkəni birləşdirən daha bir iri layihə - Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu isə tezliklə işə düşəcək.

Söhbət təkə iqtisadi bağlardan və amillərdən də getmir. Azərbaycanla Gürcüstanı həm də ortaq təhlükəsizlik və işğal problemləri (ortaq tale) birləşdirir. Hər iki ölkə bilavasitə Rusiya təcavüzünün qurbanlarıdır və ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün illərdir mücadilə edir. Üstəlik, erməni kartı (Cavaxetiya) Gürcüstanı da təhdid edir və bu kart da Rusiyanın "ehtiyat variantı" sırasındadır.

Bundan əlavə, Gürcüstan öz təhlükəsizliyini NATO, Türkiyə sistemində, Avropa Birliyində görür və bu yöndə addımlarını davam etdirir. Yeni və modern gürcü ordusunun qurulmasında və təchiz edilməsində NATO üzvü Türkiyə yaxından iştirak edir. Bu xüsusda vaxtaşırı Türkiyə-Azərbaycan-Gürcüstan üçlü hərbi formatı da mövcuddur və ortaq hərbi təlimlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Gürcüstan həmçinin Azərbaycanla birgə Rusiya əleyhinə qurum sayılan GUAM regional təşkilatında təmsil olunur. Ermənistan isə əksinə, NATO-ya qarşı olan Rusiyanın forpostudur və öz təhlükəsizliyini bütünlüklə Kremlə həvalə edib. Bununla da avtomatik şəkildə anti-Qərb, anti-Türkiyə, demək, həm də anti-Gürcüstan siyasi düşərgəsində yer alıb.

Bir sözlə, Azərbaycanla Gürcüstanı yetərincə möhkəm bağlar birləşdirdiyi halda, iş-

Şərqi qonşumuz işğalçıya qapı açıq? - Azərbaycana qarşı hiylə

Erməni baş nazirin Gürcüstan səfərinin təhlükəli pərdəarxası; Moskva və İrəvan Tiflisə niyə minnətçi düşüb - məkrli planda iki hədəf; **ekspert:** "Bu dəmir yolu Ermənistanı ayaqda tutmağa imkan verəcək..."

İşğalçı Ermənistanla ciddi heç nə bağlamır. Əksinə, Ermənistan Gürcüstanın ərazilərini ilhaq edən Rusiya ilə strateji ittifaqda olmaqla, ərazisində Güney Qafqazda yeganə olan rus hərbi bazası yaratmaqla (Gümrüdəki 102 sayılı bazadan Tiflisə cəmi 100 mk-dir) faktiki, Gürcüstan üçün də ciddi təhlükə kəsb edir. Rəsmi Tiflisdə bu və digər məqamlara görə Ermənistandan ehtiyat etməsinə tam haqqı var. Üstəgəl də "barıt çəlləyi" olan Cavaxetiya.

Yeri gəlmişkən, İrəvan Tiflisə qarşı da vaxtaşırı separatçı kartdan tərxiat üçün istifadə edir. Məsələn, bir necə il qabaq Ermənistan parlamentinin spikeri Qalstyan İrəvanda separatçı Cənubi Osetiyanın "prezidenti"ni qəbul etmiş, bununla da iki ölkə arasında diplomatik qalmaqla yaşanırdı. Ermənistanın Tiflisdəki səfiri Gürcüstan XİN-ə çağıraraq, ona nota təqdim edilmişdi...

Mövcud reallıqlar fonunda erməni baş nazirin Gürcüstan səfəri hər hansı mühüm nəticə vədə bilməzdi. Səfər olsa-olsa, təcavüzkar ölkənin izolyasiyadan çıxması üçün növbəti cəhd baxımından önəm daşıya bilərdi. Bəzi məlumatlara görə, rəsmi İrəvan heqiqətən də iş-

mal istiqamətində blokadanı yarmaq üçün Tiflisə minnətçi düşüb. Məsələ ondadır ki, Karapetyan səfər zamanı gürcü həmən ilə Rusiya və Ermənistanı birləşdirən demiryol xəttinin bərpası məsələsini müzakirə etdiklərini deyib.

Bu açıqlamanı şərh edən politoloq Elxan Şahinoğlu Azərbaycanın İrəvanla Tiflis arasındakı təmasları diqqətlə izləməsinə vacib hesab edir: "Bu açıqlama Gürcüstanda siyasi qalmaqla yaradıb. Çünki demir yolu Abxaziyadan keçir, Gürcüstanın bu bölgəsi isə Rusiyanın işğalı altındadır. Belə çıxır ki, işğala rəğmən, Tiflis Abxaziya üzərindən demiryolunun fəaliyyətə başlamasına yaşıl işıq yandırmağa hazırdır. Bu da öz növbəsində dolayısı ilə Tiflisdə Abxaziyanı müstəqil subyekt olaraq tanıması anlamına gəlir. Rəsmi Tiflis belə bir anlaşmanın olduğunu inkar etmə de, gürcü rəsmiləri qətiyyətlə "Karapetyanla bu mövzu müzakirə edilməyib" ifadəsini işlətmirlər".

Əlbəttə, Gürcüstan müstəqil dövlətdir və müstəqil qərarlar vermək hüququna malikdir. "Ancaq Rusiya ilə Ermənistan arasında Gürcüstan üzərindən demir yolu xətti işləməyə başlayarsa, bu, Azərbaycanda birmənalı mənfi qarşılanacaq. Çünki bu demir

yolu Ermənistanı ayaqda tutmağa imkan verəcək", - deyər politoloq qeyd edib.

Yada salaq ki, Moskva-Suxumi-Tiflis-İrəvan demir yolu 10 ildən çoxdur ki, işləmir. Moskva bu planı reallaşdırmaqla Ermənistanı blokadan azad etməyi və üstəlik, özünün Gümrüdəki hərbi bazası ilə yerüstü əlaqəyə sahib olmağı planlaşdırır. Tiflis hesab edir ki, layihənin reallaşdırılması ölkəyə təzyiqləri artırıcaq və Moskvanın Tiflisi öz təsir dairəsinə qaytarmaq üçün mühüm imkanları yaradacaq.

Bəs Gürcüstan buna gərdəmi, Moskva və İrəvanın hiyləgər planına "yaşıl işıq" yandırarmı? Yuxarıdakı amilləri ciddiylə alanda və məntiqə söykənəndə cavab neqativ alınır. Çünki bu halda əvvəla, Tiflis öz əli ilə Rusiya təhlükəsini özünə daha da yaxınlaşdıracaq, götürdüüyü qərbönlü, NATO kursuna xilaf çıxmış olacaq, Türkiyə ilə münasibətlərə xələl gətirəcək. Azərbaycanı narazı salmaq da öz yerində.

İşğalçı Ermənistanı ayaqda saxlamaq, başqa bir işğalçını - Rusiyanı isə razı salmaq naminə özünü belə böyük təhlükəyə atmağa dəyərmi?

□ **Siyasət şöbəsi**

Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva "Rossiya 24" kanalına müsahibəsində jurnalistin müxalifətdən və ayrı-ayrı dairələrdən hakimiyyətə olan tənqidlərlə bağlı sualına maraqlı yanaşma ortaya qoymaqla cavab verib. Mehriban Əliyeva deyib: "Tənqiddə tamamilə normal yanaşırım. Siyasi sistemdə və ümumiyyətlə, həyatda olduğu kimi, hər şeyin hamının xoşuna gəlməsi mümkün deyil."

Aydındır ki, hansısa obyektiv məqamlar, çoxlu subyektiv tənqid var. Bu illər ərzində təəssüf ki, ölkəmiz dəfələrlə haqsız, qeyri-obyektiv, qərəzli, ikili standartlı tənqidlə rastlaşıb və yəqin bizdə artıq özünəməxsus immunitet yaranıb. Mən sağlam, konstruktiv tənqidi dinləməyə hazırım, ona tamamilə açıqam və həssasam. Mən öz işimdə və fəaliyyətimdə təkmilləşməyə hazırım. Mən həmişə deyirəm ki, hakimiyyətə qarşı müxalifətdə olmaq mümkündür, amma öz ölkəsinə qarşı müxalifətdə olmaq lazım deyil. Ən dəhşətli elə budur, hansısa şəxsi xırda ambisiyalarına görə sən öz ölkənə, əslində xalqına qarşı müxalifətdə olmağa hazırsan. Bax, bu, dəhşətlidir. Buna görə də bu halda yenə də mənim vəzifəm ondan ibarətdir ki, müəyyən vaxtdan sonra, hətta ən çox tənqid edən təbəqələrin obyektiv tənqidi üçün əsasları daha da azalsın. Mən çalışacağam buna nail olum".

Qeyd edək ki, illərdir müxtəlif hakimiyyət qollarında təmsil olunan ayrı-ayrı şəxslərin dilindən adətən müxalif tənqidlərə münasibətdə fərqli və çox sərt mövqe müşahidə edilir. Azərbaycanın birinci vitse-prezidentinin qeyd olunan yanaşması isə yeni və dünyanın demokratik ölkələrində rast gəlinən idarəçilik sisteminin tətbiq etdiyi yanaşma kimi-dir.

Hakimiyyətyönlü Ana Vətən Partiyasının sədri, deputat Fəzail Ağamalı bu barədə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Mehriban Əliyevanın müsahibəsi 1-ci vitse-prezident kimi görəcəyi işlərin konseptual baxımdan mahiyyətini, idarəçiliyə yeni nəfəs gəldiyini ortaya qoydu: "Etiraf edim ki, çox orijinal, olduqca maraqlı, demokratik, çox fərqli, cəmiyyət üçün açıq olan səmimi fikirlər idi. Hər bir suala verilən cavablar ağıllı mühakimələr, uzun illərdən bəri toplanmış təcrübədən irəliləyən fikirlər olmaqla yanaşı, fəaliyyətini necə quracağını yığcam və mükəmməl konseptual inikası idi. Həmin fikirlər 1-ci vitse-prezidentin baxışlar sistemini ifadə etdi. Bir daha sübut olundu ki, cənab prezidentin təyinatı çox uğurludur. Bir vətəndaş kimi gözləntilərimdən ən mühümü dövlətimizin daha güclənməsi, onun beynəlxalq nüfuzunun daha da artması, vətəndaş cəmiyyətinin daha geniş miqyas və xarakter al-

İdarəçilik sistemində yeni siyasət - 1-ci vitse-prezident Mehriban Əliyeva açıqladı

Birinci vitse-prezidentin müxalifətin tənqidlərinə rəğmən "mən sağlam, konstruktiv tənqidi dinləməyə hazırım" sözləri idarəçilikdə yeni sistemin tətbiqi kimi dəstəklənir

mas, ölkəmizin indi olduğundan daha yüksək pillədə olmasıdır. Bu, hesab edirəm ki, tək-cə mənim yox, dövlətinə, xalqına bağlı olan hər bir vətəndaşın mövqeyidir. Mehriban xanım Əliyevanın 1-ci vitse-prezident təyin olunması Azərbaycan idarəçilik sisteminə vətəndaş-məmur münasibətlərində yeni çalarlar yaradacaq. Bu münasibətlərin daha yüksək səviyyədə qurulması, inkişafı üçün impulslar doğuracaq. İndiyə qədər Mehriban xanımın Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri kimi fəaliyyətində xalqına son dərəcə bağlılığı, dövlətinə, insanlara xidməti hər şeydən üstün tutması diqqəti cəlb edib. Mehriban Əliyeva xeyirxahlığı idarəçilik sistemine gətirməklə bir məmur-vətəndaş münasibətlərinə yeni keyfiyyətlər əlavə edəcək. Ortalığa çıxan problemlərin ətrafında cəmiyyətdə gedən müzakirələrə anlaşıqlı yanaşaraq, onu düzgün qiymətləndirərək problemlərin həlli üçün addımların atılmasını vacibliyinin dilə gətirməsi sübut edir ki, məhz Mehriban xanım bu cür yanaşma ilə Azərbaycan idarəçiliyinə tam yeni bir nəfəs gətirəcək".

Deputat dedi ki, sağlam tənqid cəmiyyətin inkişafında çox mühüm rol oynayır. Hər birimiz bu və ya digər şəkildə fəaliyyət göstəririksə, orada hansısa səbəbdən diqqətsizlik ola bilər, nöqsanlara yol vermək olar. Bunların hamısı təbii-dir. Lakin bunları şişirtmədən,

buna tünd rənglər vermədən qərəzli tənqiddən uzaq, obyektiv tənqidlər söylənsə, bu, həm də iqtidarın xeyrinədir: "Çünkü obyektiv tənqidlərdə əksini tapan məsələlərin həlli şübhəsiz ki, ölkənin, xalqın, hakimiyyətin xeyrinədir, inkişafa xidmət edir. Ona görə də eğer müxalifətin özü də qərəz-dən uzaq obyektiv tənqidi fikirlərini dövlətçiliyin inkişafı baxımından ortalığa qoyursa və artıq bu ümumiləşdirilərək dövlətin rəhbərliyinin fəaliyyətində də əsas götürülürsə, çox gözəldir. Bir sözlə, mən Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan idarəçiliyinə yeni nəfəs, yeni ruh gətirməsinə qətiyyən şübhə etmirəm. Tamamilə əminəm ki, biz bu yeni nəfəsin, yeni ruhun qısa zaman kəsiyində konkret nəticələrini görəcəyik. Çox arzulayırdım ki, müxalifət də öz fəaliyyətində qərəzdən uzaq, səmimi, gördükləri çatışmayan cəhətləri obyektiv sağlam formada önə çəksin. Bu da cəmiyyətin inkişafına xidmət demək olardı".

Müxalif Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə isə bildirdi ki, müxalifət olaraq onlar da hər zaman istəyib ki, hakimiyyət nümayəndələri bütövlükdə müxalifət tərəfindən səsləndirilən obyektiv tənqidləri süngü ilə qarşılamasınlar. Obyektiv tənqidlərə problemləri həll etməklə cavab verilsin: "Problemlər tək-cə bir sahə ilə və ya fərdlərin tənqidi ilə bağlı deyil. Bu həm də bütövlükdə problemlərin özü ilə

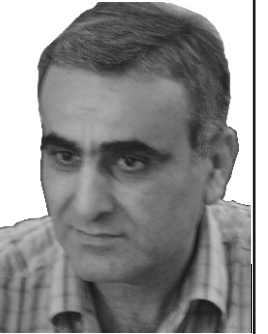
bağlıdır. Əgər aradan qaldırılacaqsa, yeni münasibətlər sistemində keçiləcəksə, bu, Azərbaycanın xeyrinə olacaq. Biz də onu istəyirik ki, cəmiyyətdəki problemlərin həlli istiqamətində hakimiyyət ciddi addımlar atsın. Hətta gərəklərsə, bu problemlərin həlli naminə müxalifətə müraciət olarsa, müxalifət də öz dəstəyini verməyə hər zaman hazırdır. Amma təəssüf ki, indiyə qədər hakimiyyət bu addımları atmayıb. Növbəti mərhələdə bu addımlar atılacaqsa, problemlərin həlli istiqamətində səy göstəriləcəksə, barış, dialoq çərçivəsində Azərbaycanın problemlərdən azad olunmasına çalışılacaqsa, bu, alqışlanmalı və yanında durulmalı, dəstək verilməli məsələdir. Bu cür yeni münasibətlər sistemi qurulacaqsa, bu, çox uğurlu sistem olar. Biz Azərbaycanın katalizmlər dövrünə qədəm qoymasını istəyirik. Biz də istəmirik ki, Azərbaycanda problemlər olsun. İstəyirik ki, problemlər həll olunsun. Bu istiqamətdə də siyasi institut kimi üzərimizə düşən vəzifəni hər zaman yerinə yetirməyə çalışmışıq, bundan sonra daha çox çalışacağıq".

İ.Ağazadə vurğuladı ki, ən başlıcası hakimiyyət siyasi institutların cəmiyyətdə rolunun artmasına çalışmalıdır ki, problemlər siyasi institutlar vasitəsilə həll olunsun. Cəmiyyətdə ab-hava siyasi institutlar vasitəsilə dəyişdirilsin.

□ Etibar SEYİDAĞA

Son çarəmiz

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Biz hər nə qədər beynəlxalq hüququn mötəbərliyindən danışıq da, SSRİ-nin çöküşündən sonra bu hüququn böhran keçirdiyi ortadadır. Əfsus ki, "boşqab" həm də öz başımızda sındırılıb. Azərbaycan işğala məruz qalsa da, dünyada daha çox işğalçı Ermənistan himayə olunur, sığallanır - gizli-açıq şəkildə. Hətta böyük güclər ona maliyyə-siyasi dəstəyi verir, hərbi yardımlar edir.

Rusiya bəlli. Ədalət umduğumuz Qərb, ABŞ da bu sınaqdan çıxıb bilməyib. Bu, bir acı gerçəkdir ki, ərazilərimiz ard-arda işğal ediləndə, yüz minlərlə azərbaycanlı öz yurd yerindən qovulanda, qanuni və halal torpaqlarımız etnik təmizlənməyə məruz qalanda "demokratiya beşiyi" ABŞ Azərbaycana yardımları qadağan edən "907-ci düzəliş" qəbul edib. Hələ də aradan qaldırılmayan bu düzəliş faktiki surətdə sanksiyadır ki var.

Amma əsl sanksiya tətbiq edilməli olan Ermənistan, əksinə, bu günədək himayə olunur, ona və separatçı rejimə Amerika Konqresi hər il maliyyə yardımları ayırır. Üstəlik, Dağlıq Qarabağdakı qondarma "dövlət" Vaşinqtonda (elə digər iki vasitəçi dövlət - Rusiya və Fransada da) nümayəndəliyi fəaliyyət göstərir. Biz hələ ABŞ-ın neçə-neçə ştatının Qarabağdakı saxta "dövlət" tanınmasını, Konqresdə separatçılığa dəstək verən böyük bir fraksiyanın mövcudluğunu demirik.

Amma ABŞ Kırımı işğal edən Rusiyaya qarşı əsla belə davranmır. Azərbaycan ərazilərinin işğalını təsdiqləyən onlarla beynəlxalq sənəd var. BMT, AŞ PA, ATƏT, Avropa Parlamenti, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Qoşulmamaq Hərəkatı analoji qərar-qətnamələr qəbul edib - hansıların ki, heç 1/10-i Rusiyaya qarşı qəbul edilməyib. Di gəl ki, sanksiyalar yalnız Moskvaya qarşı tətbiq edilir.

Eləcə də Gürcüstanın iki regionunu işğal etmiş Rusiya illərdir işğalçı adlandırılır. Fəqət, Ermənistana gələndə yenə əksini görürük: Azərbaycanın ərazi bütövlüyü ilə bağlı yaygın, xəsis açıqlamalar verilir, üstəlik, Dağlıq Qarabağdakı bir ovuc erməni üçün "öz müqəddəratını təyinetmə" haqqı istənilir - ordakı ermənilərin buna haqqı olmaya-olmaya; abxazlara və osetinlərə, Kırım və Donbas ruslarına belə bir haqq tanınmaya-tanınmaya!

Əlbəttə ki, bütün bunların kökündə ikili standartlar, xristian amili ilə yanaşı, geosiyasi maraqlar, Rusiya ilə nüfuz savaşı, bir də şübhəsiz ki, Türkiyə amili durur. Ermənilər 200 ildir beləcə regionda həm Moskva, həm də Avropa paytaxtları və daha sonra da ABŞ tərəfindən öz maraqları naminə təzyiqlə rıçaq kimi istifadə edilməkdədir. Ruslarla ermənilərin əsas fərqi, Qərbdə onlara fərqli yanaşmanın baş səbəbi də budur. Erməni əldə alət, Rusiya, Qərb isə bu alətin istifadəçisidir.

Aydındır ki, Qarabağ münaqişəsi olmasaydı, Türkiyə və Azərbaycan ittifaqı indikindən qat-qat güclü olar, bölgəyə öz diktəsini edərdi. Bu da Rusiya və Qərbin üreyincə deyil. O üzəndən bir-birini didib parçalamağa hazır olan ABŞ və Rusiya Qarabağ məsələsində qibtəedicilərin ortaq mövqə sərgiləyir. Postsovet məkanındakı digər analoji konfliktlərdə isə onların diametral zidd yanaşmalarını görürük, hətta bir-birinə (ABŞ Rusiyaya) qarşı sanksiyalar tətbiq edir.

Yenə eyni səbəbdən öz ərazisində (Çexenistanda) separatçılığı (əslində milli-azadlıq hərəkatını, çünki çeçen xalqı öz müqəddəratını heç vaxt təyin etməyib) qan gölündə boğan Rusiyanın xarici işlər naziri Azərbaycana gələndə "Qarabağda müharibə daxilən işiniz deyil" deyə, həyasız bəyanat verir, biz də müharibə məsələsində, işğalçını cəzalandırmaq məsələsində "yirtıcı dövlətin" mövqeyini ciddiyyə almaq zorunda qalıraq.

Azərbaycan təbii ki, bütün bunların, o sırada beynəlxalq hüquq sisteminin böhran keçirdiyinin fərqi deyildir. Belə vəziyyətdə, xüsusən də son vaxtlar Qərbin başının özünə qarışdığı bir dövrdə tək çarəmiz dəfələrlə yazdığımız kimi, qardaş Türkiyə ilə, Pakistanla tandemdə güclənmək, güclənmək və yenə də güclənmək, Qarabağ məsələsində əlahəzrət fürsəti gözləməkdir.

Söhbət tək-cə iqtisadi-hərbi potensialımızı durmadan artırmaqdan, bu sahədə Ermənistan üzərində əzici üstünlüyü təmin etməkdən getmir. Həm də ölkənin demokratik imicini yaxşılaşdırmaqdan gedir. Zira, Ermənistanın gizli-açıq himayəçisi Qərbin əlində Rusiyadan fərqli olaraq, bizə qarşı "insan haqları" arqumenti də var. Bu rıçaq ondan mütləq almamız lazımdır! Onsuz da bizə qarşı ədalətli deyillər. Bir bəhanəni də özümüz niyə verək ki...

Çinlilərin "Tan-şu" salnaməsini əgər və-rəqləsəniz, görərsiz ki, dəmirəritmə peşəsi, prosesi, presi elə lap əvvəldən türklərə...bəli, məhz türklərə məxsus bir sənətmis. Qədim türk xaqanı Aşına, tabeçiliyindəki 500 ailənin çörək pulunu məhz poladəritmədən çıxarırmış.

Əhvalat belə baş verir: düşmənlərdən qurtulan yeddi-səkkiz ailə qaçıb bir mağaraya sığınır. Qaçqınları labüd ölümdən, ac-susuzluqdan gəlib bir yalqızaq diş boz qurd xilas edir. Qurd südü əmmiş bu nəsiləndən sonra 500 ailə törəyib Aşına adlı bir xana tabe olurlar. Dəmirəritmə xırda-mırda əşyalar düzəldib birtəhər baş gireyirlər özləri üçün. Aşına bu poladəritmə prosesini intensivləşdirir lap. Girişir qılınc, qalxan, ox ucları və sair və ilaxır hərbi ləvazimatlar istehsalına. Nəticədə çox keçmədən ətraf xalqları, ulusları özünə tabe edərək uca Xaqan titulu qazanır.

Deyim əfsanə Qurani-Kərimin 18-ci "Əl-Kəhv" surəsi ilə də təsdiqlənir. Həmin surədə mağaraya sığınmış "Yeddi kimsənin" dərin yuxusunu qoruyan Qıtmır adlı bir köpəkdən (bozqurdan?) də danışılır, Aşınanı xatırladan Zülqərnəyn adlı bir hökmdardan da. Surənin bu cümlələri isə "Tan-şu" əfsanələri ilə demək olar eynidir: **"De-di-"Mənə dəmir parçaları gətirin!" Nəhayət, dağın iki yamacı arasını dəmir parçaları ilə doldurduqda "körükləyin!" dedi. Dəmir közərən kimi "Gətirin mənə, onun üstünə ərimiş mis tökümlü!"- dedi" (Qurani-Kərim, 18/96, 97).**

Zülqərnəyn, bax bu cür hərəkət edərək öz ələcsiz xalqı üçün əlçatmaz hündür müdafiə istehkamları qurur. Vəhşi Yə-cuc-Məcuc tayfalarının labüd, qaçılmaz işğalından xilas edir öz zavallı millətini.

Hər iki oxşar əfsanəni öz həyatında, əməllərində təkrarlayan bircə hakim, ölkə başçısı tanıyıram mən bu dünyada. İstəyirəm indi həmin mükəmməl, möhtəşəm şəxslə sizləri yaxından tanış edim.

Ən çox sevdiyi əsər Viktor Ostrovskinin "Polad necə bərkidi" romanıdır. Bədən quruluşu, fiziki göstəriciləri ilə elə lap uşaqlıq günlərindən digərlərindən xeyli seçilib. Gərilməmiş əzələlərini görsən, deyərsən bədəni poladdan tökülüb sanki. Poladəritməyə məhəbbəti lap gənclik günlərindən başlayır. Komsomol çağırışı ilə Temirtau poladəritmə karxanasına gəlin-cə day bir də domna sobası önündən ayrılmayıb. "Domna sobası küreçisi", "marten sobası poladəritməci" sənətinə elə buradaca, qaynar-qızmar poladəritmə sexlərində yiyələnib. Əlində uzun dəmir maşa, domna sobaları önündə aylarla, illərlə dayanıb. İxtisasını artırmaq gün-gələndə uzaq Ukraynaya getməkdən əsla çəkinməyib.

Adı Nursultan, soyadı Nazarbayevdir bu müasir Aşınanın.

Sovet vaxtları ən yüksək maaş bilirsizmi kimlərə verildi, hə? Dəmirəritməyə. Xüsusən domna sobası önündə, dözülməz cəhənnəm istisini düz qarşısında saatlarla durub ölkəni bax bu vacib strateji məhsulla

təmin edən sosialist əməyi qabaqcıllarına.

Nursultan Nazarbayev vaxtilə belə öncüllərdən biri, bəlkə də ən birincisi olub büt-bütün SSRİ ərazisində.

1940-cı ilin 6 iyul tarixində Qazaxıstanın, Turanın düz göbündə, qaramat bir qışlaqda deyil, ürəkaçan Uşkonur yaylağında doğulmuş Nursultan Nazarbayev Abiş oğlu elə ilk günlərdən başlayaraq taleyin sərt imtahanlarına məruz qalır. Ancaq...ancaq, əvvəldən bir xoş bəxti, necə deyirlər naxışı da olur bu qürurlü, dikbaş oğlan uşağının. Anadangəlmə fiziki gücü ona imkan verir ki, giclərə, axmaqlara anında sərt cavab qaytarsın. Nursultanın bircə də-

Dəmir adam - Nazarbayevin portret cizgiləri

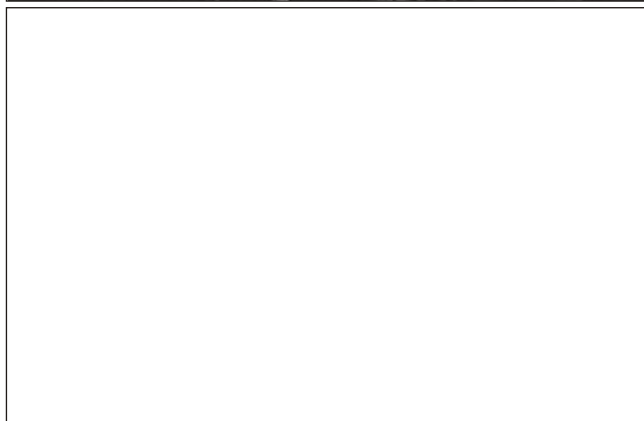
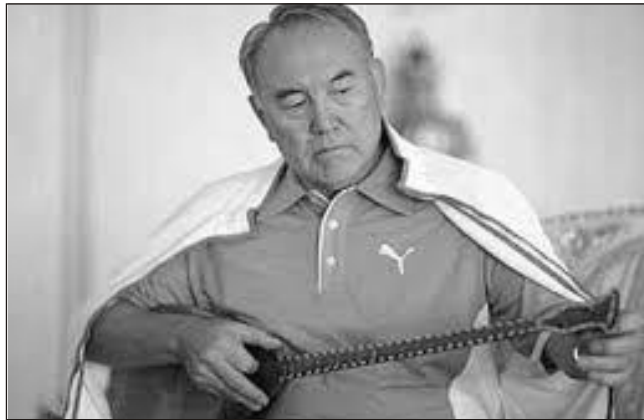
Türk dünyasının ağsaqqalı Xaqan adına layıqdır

mir yumruğu, yaxud kəlləsi bəsmiş ki, rəqiblərini tirtap yerə uzatsın. Biləndə ki, bəs uzaq Qaraqandada, yəni Qaraqəndədə "Temirtau" metallurjiya kombinatı tikilir, orda gənc metallurqlara çox yüksək maaş verirlər, heç nə, Nursultan bir yerdə dinc dayanmır day. Gəlib bu zərbəçi komsomol tikintisində domna sobasının önünü kəsdirir. Aldığı yüksək maaşın az qismini, qəpik-quruşunu cibində saxlayır, qalanını göndərir öz əziz valideynlərinə-anası Aljan xanıma, atası Əbiş kişiye. Dəmirəritmə sirlərinə o vaxt bircə ünvanı-Ukraynanın Dneprodzerjinsk şəhərində yiyələnmək mümkündür deyə, Nursultan qərara gəlir növbəti dəfə məhz orda sınaşın öz dəcəli bəxtini.

Komsomol xətti ilə Dneprodzerjinskiyə göndərilən Nursultana fəhlə yataqxanasında kiçik bir hücrə ayrılır. Cırıltılı dəmir çarpayı...masa üstə tinli yonma stəkan...Nəm yorğan-döşək...Tozlu pəncərəni bəzəyən sadə çit pərdə...Bir sözlə, subay həyatın qəmli, sevincli mənzərələri.

Metallurq xoxollar sən demə, çox tərs, zarafatlı adamlarmış. Gənc kadrlara yuxarıdan aşağı baxar, yeri gəldi-gəlmədi onlara öz tərs sifətlərini göstərirdilər. Belələrindən biri-Nikolay Litoşko adlı nəhəng pəhləvan bir dəfə satayır Nursultana, iki dəfə... Görür dəş-dən səs çıxır, ancaq bu qazax balasının cıncırı belə çıxmır onun şit zarafatlarına qarşı. Növbəti dəfə Nikolay öz cızığın-dan çıxarkən Nursultanın üzünü bozar. Qaşları düşür düyünə. Rəqiblər qərara gəlirlər idman meydançasında həll etsinlər aralarındakı bütün umu-küsüləri. Cəmi üç-cə dəqiqə Nursultana bəs edir ki, bu "Mikola"nı kü-rəyi üstə yerə çırpın.

Ancaq bu andan etibarən onların rəqabəti qarşılıqlı hörmət

hisləri, bir növ xalqlar dostluğu ilə əvəzlənir. Litoşko Mikola ilə Nursultan Nazarbayev döyüş-dən sonra bir-birlərinin isti ovuc-larını sıxıb dönüb olurlar bir al-manın iki parçası. Domna, marten sobaları önündə qazandığı bütün zəngin təcrübəsini Mikola öz həmkarı Nursultana halal

edib birdəfəlik sakitləşir. Day qəmiş qoymur bu badamgöz qazax balasına.

1959-cu ildə SSRİ Həmkarlar İttifaqı domnaçılar arasında sosialist yarışına start verərkən Nursultan hiss edir ki, bu şans bütün zəngin təcrübəsini Mikola öz həmkarı Nursultana halal

na sobasının açılışı ilə nəticələ-nib növbəti orden-medallarla bəzəyir Nursultanın polad sınaşını.

Domna, marten sobaları önündə saatlarla durub polad əritmək, maye qızmar demirdən öz gözlərini qara şüşə eynəklər arxasında qorumaq bacarığı sizə indi zarafat görün-məsin. SSRİ-də ən yüksək maaşla, bəzən həftə 7-8 min rubl pulla mükafatlandırılan bu poladəritmə mütəxəssisləri bar-maqla sayılan qədər az idilər. Belələri dövlət tərəfindən qorunur, fotoları fabriklərin girecəklərindəki şərəf lövhələrini, "Pravda", "İzvestiya" kimi gündəlik pay-taxt qəzetlərinin ön səhifələrini bəzəyirdi. Nazarbayev də belələrindən biri, bəlkə də ən məş-huru idi ucuz-bucaqsız SSRİ ərazisində.

Domna, marten sobalarının qızmar məşəli, müəyyən bir hər-rarət şkalası üzrə yuxarı qalxıb day bir də nə aşağı enməli, nə də sönməlidir. Məşəl söndü-sə, texniki qəza baş verdisə, bil-sən buna başınla cavabdeh-sən.

Günlərin biri dəlisov həyat Nazarbayevi bax bu cür imta-hana çəksə də, axırda ona ailə xoşbəxtliyi də bəxş etməyi unutmur. Əhvalatı gəlin sizə burda bir azacıq xirdalayım.

O gün, lap bəri başdan, ertə-dən işlər nəşə düz gəlmir de-yə Nazarbayev bərk səksəkəli, xoflu idi.

Qəfil bütün sexdə bərk vur-nuxma, hərəkət, canlanma baş verdi. Xəbər gəldi bəs domna sobasından polad məhlulu qə-liblərə tökərkən qəza törəyib öz-özünə. Qalıblar çartlayıb, qızmar polad məhlul bütün əra-ziyə yayılıb.

Nazarbayevin soba önündə bu qəza ilə təkbaşına döyüşünü o vaxt çoxları kənarda dayanıb izləyirdilər. İzleyicilər arasındakı Sara adlı bir qızcığız o vaxt sakit qala bilmir bu vahiməli mənzə-rəyə qarşı. İlk fürsət tapınca domna sobasının altına keçib oradakı Nursultana ilk yardım əlini uzadır. Tərini silir alnından... İcməyə bir fincan su gətirir özü ilə ora...

Göz qamaşdırıcı alov şölə-ləri arasından bu qızın gözəl çö-h-

rəsini görmək çətin olsa da, 25 yaşlı Nazarbayev qəfil geri qan-rlarkən buna birtəhər müvəffəq olur. Ürəyinin dərinliyində qəra-ra gəlir ki, qəzadan sağ çıxarsa, mütləq öz həyatının qalan hissə-sini bu dəli afətə tapşırırsın. Alov qarşısında verilən bu and beş-altı dəqiqə sonra özünü tam doğruldur. Polad soyuyur. Əvə-zində iki nəfərin ürəyinə sevgi qütblərləri səpələyir. Nursultan əlindəki uzun dəmir maşanı, nə-hayət, yerə ataraq küreklərini soyuq divarların birinə söykəyir. İlk dəfə öz gələcək taleyi barədə dərin xəyallara dalıb durduğu yerdə, elə ayaq üstə şirin yu-xuya dalır...

Qəzadan az sonra xudmani fəhlə kafesində kiçik komsomol toyu baş tutur. Qara kostyumlu Nursultan qazax dombrasını dizi üstə basıb "Aday" tərənəsini səsləndirir bu kafədə. Sara ağ gəlinlik libasında məclisin o ba-şından bu başına su pərisi kimi süzür.

Evliliyindən sonra Qaraqanda Politexnik İnstitutunun qiyabi şöbəsini əla qiymətlərlə başa vuran Nursultan tezliklə partiya işinə dəvət alır. Karyera pilləkanında kosmik sürətlərlə yüksələrək tezliklə Dinməhə-məd Kunayevin-o vaxtkı Qaza-xıstan rəhbərinin tam rəğbətini, etimadını qazanır.

Temirtau metallurjiya kombi-natının o vaxtlar 30 minlik çox tərs fəhlə kollektivi vardı. Hər partokratın işi deyildi bu nəhəng kollektivdə partiya rəhbəri vəzi-fəsinə gəlsin. Hadisələrin son-rakı gərgin cərəyanını öyrən-mək istəyirsizsə, Nazarbayevin mükəmməl "Qazaxıstanın də-mir profili" əsərini vərəqləyin. Poladəritmənin bütün incəlik-lərini özündə əhatə edən bu əsər, müasir komməriya tələblərinə də tam cavab verir. Oxucu bu kitabdan sonra əsl poladəritmə menecerinə çevrilib dünyanın istənilən nöqtəsində poladərit-mə prosesi qura bilər.

İstehsalat uğurlarının sorağı axır gedib çatır Moskvaya. Nazarbayev respublika rəhbərliyi-ni etibar edən Kreml sonra lap dərinə gedir. Yenidənqurmanın lap axır günlərində istəyir SSRİ-ni MDB-yə çevirib rəhbər-liyini Nazarbayevə tapşırırsın. An-caq Yeltsin bundan bərk hürkə-rək hadisələri qabaqlayır. SSRİ-ni buraxıb MDB-ni oyun-caq bir quruma çevirəndə özü üçün Nazarbayevin sərt sifətini görür öz qarşısında. Lal-din-məzəcə Nazarbayevə başa salır ki, türk-slavyan birliyinin ünvanı burda deyil.

Ancaq zaman özü indi Na-zarbayevin bu Avrasiya mode-lini həyata keçirməyə başlayıb sanki. Məlum təyyarə böhran-ından sonra Putinlə Ərdoğan-ın arasını düzəldən Nazarba-yev prosesi taleyin ixtiyarına buraxmağa tələsmir. Vaxtilə domna sobasını körküldüyü ki-mi indi bu prosesi körküldüyü. Bilir ki, bu domna sobasının is-tisinə başına tezliklə çoxları toplanacaq.

Azərbaycan maraqlarını həmişə yüksək səviyyədə müdafiə edən Nazarbayev qoy özünü tək hiss etməsin. Türk dünyasının bu ağsaqqalı indi Xaqan adına tam layıqdır.

Xaqanlığa gedən uzun yol isə həmişə yüksək keyfiyyətli polad istehsalından başlayır.

□ Həmid HERİSÇİ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın Moskva planlaşdırılan növbəti rəsmi səfəri ərəfəsində Qarabağ cəbhəsində gərginliyin yenidən pik həddə çatması sözsüz ki, təsadüf deyil. Hesab olunur ki, əgər rəsmi Moskva təmas xəttində birmənalı olaraq sakitliyin hökm sürməsinin tərəfdarı olsaydı, o halda forpost funksiyasını yerinə yetirən İrəvan özünün "ağa"sının cızdığı çevrədən kənara çıxmağa cürət etməzdi.

Ancaq 24-25 fevraldakı xanın hücumun ardınca Ermənistanın davamlı şəkildə Azərbaycanın mövqelərinə həmlələr təşkil etməsi, hətta ordumuzun sərəst cavab zərbələri nəticəsində itkilər verməsinə baxmayaraq, yenə də təxribat-diversiya hərəkətlərindən əl çəkməməsi İrəvanın və separatçıların komanda almalarından xəbər verir. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin son məlumatına görə, martın 1-i axşam saatlarında işğal altında olan Xocavənd rayonu istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin mühəndis-is-tehkim baxımından hazırlanmış və atəş vasitələri ilə gücləndirilmiş dayaq məntəqələrinin qərarına qoşunlarımız tərəfindən atəşlə cavab zərbəsi endirilib. Qeyd alınan videogörüntüdə qərar qərarındakı hərbi nəqliyyat vasitələrinin və şəxsi heyətin məhv edilməsinin aydın görünməsinə baxmayaraq erməni tərəfi onlarla itkisinin sayını inadla gizlətməyə çalışır. Bütün cəbhəboyu əməliyyat şəraitinə qoşunlarımız tam nəzarət edir.

Martın 1-də işğalçı ordu, nəhayət, Xocavənd istiqamətində itki verdiyini rəsmən etiraf edib. Həmin gün 37 yaşlı erməni müzdlusu məhv edilib. Göründüyü kimi, düşmən ölkə daxilində gərginliyin arta biləcəyindən ehtiyatlanaraq, itkiləri maksimum gizlətməyə çalışır. Ancaq buna baxmayaraq, müasir silahlarla təchiz olunmuş Azərbaycan ordusunun bölmələrinə həmlələrindən də əl çəkmir. Bu iş prosesini tətikləyən qüvvənin olmasına şübhə yerin qoymur.

Hətta ATƏT-in Minsk Qrupunun tərəfləri atəşkəsə əməl etməyə, gərginlik yarada biləcək əməllərdən çəkinməyə çağırmasından sonra Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) rəhbərliyinin qanunsuz olaraq işğal altındakı Azərbaycan ərazisinə gələrək separatçılarla görüşməsi də xüsusi planın təkib hissəsi sayıla bilər. Qarabağ danışıqlarından imtina edən erməni diplomatı özü də yaxşı bilir ki, Xankəndinə qeyri-qanuni gəlişi savaşı tətikləyən hərəkətdir və Azərbaycan bu hərəkəti cavabsız qoymayacaq. Ancaq buna baxmayaraq, Nalbəndyanın başçılıq etdiyi erməni diplomatlarının 1 martda Dağlıq Qarabağ separatçıların rəhbəri Bako Saakyanla bir araya gəlməsi hansısa məkrli plandan xəbər verir. E.Nalbəndyan "iki erməni respublikası" arasında əlaqələrdən danışandan sonra onun Azərbaycandan olan həmkarı ilə görüşə hansı üzlə gələcəyi sual doğurur. Düzdür, nazir El-

mar Məmmədov elə bugünlərdə danışıqlarla bağlı pessimist mövqeyini ortaya qoyub. Ancaq şübhə yoxdur ki, Nalbəndyan Kremlin razılığını almısaydı, belə həssas məqamda Xankəndinə gəlmək cəsarətində bulunmazdı. Üstəlik, erməni nazir jurnalistlərə bildirib ki, ilin sonuna qədər bir ölkə "Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini" tanıya bilər. Demək, erməni tərəf geri durmaq niyyətində deyil.

Artıq heç kəsə də şübhə yoxdur ki, son gərginliyin arxasında təkə İrəvan deyil, həm də Moskvanın iradəsi dayanır, Ermənistan və Xankəndi separatçıları olsa-olsa burada icraçı rolunda çıxış edirlər. Hətta nüfuzlu "Stratfor" Araşdırmalar Mərkəzi də baş verənlərdə Rusiyanın iştirakından bəhs edib.

Rusiyanın Ukraynadakı separatçıları açıq şəkildə dəstəklədiyi artıq bütün dünyaya məlumdur. Qarabağ məsələsinə isə Moskvanın dolayı şəkildə müdaxiləsi də illərdir ki, müzakirə mövzudur. Ukrayna ilə konfliktin kökü bellidir, Kreml Kiyevin Avropaya inteqrasiyasını ona bağışlamadı. Bəs Azərbaycanla bağlı şimal qonşumuz nəzarət salan nədir? Fakt budur ki, Bakı Qoşulmayanlar Hərəkatının üzvüdür, balanslı siyasət yürüdür, Avropa Birliyi və NATO-ya üzvlüyü qarşısına məqsəd qoymayıb. Elə isə problem nədədir? Rusiya Bakının İsrailə silah bazarında əməkdaşlığından qıçıqlanır, yoxsa Qarabağ məsələsində müstəqil siyasətini ona bağışlamaq istəmir? Hər halda, bu iki faktorun Kremlin rahatsız etdiyinə şübhə yoxdur. Hətta məlumata görə, S.Lavrovun "Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın daxili işi deyil" bəyanatından sonra Azərbaycan prezidentinin Cəbrayıl Mərcanlının bərpasına qərar verməsi Rusiyanın xoşuna gəlməyib və ona görə də gərginliyi tətikləməklə bu prosesi durdurmağa çalışır.

Milli Məclisin Təhlükəsizlik, müdafiə və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin üzvü Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a dedi ki, Ukrayna keçmiş sovet dövrləri içərisində son illərin ən çox global maraq toqquşması bölgəsinə çevrildiyindən oradakı hərbi-siyasi şərait Qarabağla müqayisə oluna bilməz: "Lakin son günlər ərzində Cənubi Qafqaz regionu ilə bağlı yeni risk və çağırışların meydana çıxdığını görməmək mümkün deyil. Ermənistan Rusiya hərbi birləşmələrinin genişmiqyaslı təlimləri bölgəyə xaricdən gələ biləcək təhlükələrə

Qarabağdakı gərginliyin arxasındakı əl-Rusiya Azərbaycandan nəyin acığını çıxır?

Təmas xətti boyunca diversiyalar, Ermənistan XİN rəhbərinin Qarabağa qanunsuz səfəri, separatçıların aktivləşməsinin pərdəarxası; **Zahid Oruc:** "Lokal toqquşmalar Putini narahat etmir"

qarşı hazırlıq tədbirləridir. Söhbət Türkiyə və Birləşmiş Ştatların yeni Yaxın Şərq siyasətindən gedir. Ona görə də Moskva qətiyyətlə arxa cəbhədə, Şimali Qafqazın yaxın sərhədlərində hərbi gərginliyin artmasında maraqlı deyil. Doğrudur, Qarabağ danışıqlarının iflasa uğradılması Kremlin mühüm məqsədlərindən biridir, lakin sanksiyalar səbəbi ilə Qərblə dialoq platforması daralmış bir ölkə vasitəçilik missiyasını tam dağıtmağın da ziyanlarını görür. Azərbaycan dövləti isə hərbi qərarlarını regional və beynəlxalq proseslərin inkişaf tsiklindən asılı olaraq qəbul edir".

Z.Oruc əlavə etdi ki, əslində ötən ilin aprelindən Sankt-Peterburq görüşünü çıxmaq şərti ilə münaqişənin çözülməsi üçün yüksək səviyyəli danışıqlar keçirilmir: "Rəsmi Bakı yaranmış vəziyyəti kökdən dəyişmək üçün cəbhə xəttində əlverişli hücum şəraitini formalaşdırmaq üçün haqlı olaraq müxtəlif taktiki tədbirlər həyata keçirir. Doğrudur, ötən ilin sərəst zərbi fonunda Ermənistan tərəfi ön cəbhəyə xeyli resurs, müşahidə qurğuları, kəşfiyyat və diversiya arsenalı cəlb edib. Lakin arxa cəbhə boşdur və orada acınacaqlı vəziyyət hökm sürür. Çünki hər gün baş verən şiddətli atışmalar resurs tükətimini, ətraf ərazilərdə yaşayan əhalinin sosial-mənəvi qaçışı və Qara-

bağın qurmaq istədiyi xarici əlaqələrə böyük zərbedir. Ona görə də Rusiya kəşfiyyatı baş idarəyə verdiyi məlumatlarda regionun yeni müharibədən sonrakı ağır mənzərəsinin Putinin strateji planlarına nə qədər zərbə vuracaqları raportlarını çatdırırlar. Söhbət yarana biləcək destabilizmə bölgəyə 90-cı illərdəki kimi yanşayacaq terror şəbəkələrindən və şimala doğru irəliləyəcək etnik-millət separatizm təhlükəsindən gedir. Ona görə də Rusiya Azərbaycana satdığı silahların eksportu texniki modifikasiyasına görə Qarabağın və ətraf rayonların relyefinə hesablandıqını, yalnız həmin coğrafiyalı üçün yararlı olduğunu yaxşı bilsə də qanlı savaşa icazə vermir. Lokal toqquşmalar Putini narahat etmir. Çünki Ermənistanla cəmiyyət tam anti-Rusiya əhvalına bürünə belə, apreldə parlamenti Kremlə formalaşdıracaq və deməli, Qarabağ cəbhəsində köklü dəyişikliklər rus siyasi elitasının planlarına daxil deyil".

Politoloq Qafar Çaxmaqlı "Yeni Müsavat"a deyib ki, təmas xəttində gərginliyin artacağı anonsunu Ermənistan mətbuat orqanları daha əvvəldən vermişdi: "Tez-tez ordu rəhbərləri bir yerə toplaşaraq Azərbaycanın hücum edəcəyi təqdirdə hansı tədbirlər görülməsini müzakirə edirdilər. Hət-

ta Azərbaycanın Naxçıvan istiqamətində Ermənistanla zərbə endirəcəyini deyənlər də var idi. Bu da onu göstərir ki, Ermənistan rəhbərliyi seçkiqabağı gərginliyi azaltmaq üçün bu üsula əl atmağı daha uyğun görüb. Ermənistan Serj Sərkisyan qarşı çox güclü bloklar yaradılıb. Erməni siyasi elitası təmamilə qərarlı şəkildə seçkilərdə bu cinayətkar hakimiyyəti uzaqlaşdırmaq istəyir. Açıq görünür ki, bu, bir təxribatdır. İkinci tərəfdən də son zamanlar Dağlıq Qarabağ məsələsində hüquqi baxımdan Azərbaycanın üstünlüyü erməniləri narahat etməyə başladığından dünyanın diqqətini buna cəlb etmək istəyirlər". **Q.Çaxmaqlı şübhə etmir ki, təmas xətti boyunca yaşanan gərginliyin arxasında üçüncü qüvvənin barmağı var:** "Ermənistan Minsk Qrupu çərçivəsində danışıqlar prosesini pozmağa yönəlik addımlar atır. Ancaq bu, təkə onun iradəsinə bağlı məsələ deyil. Düşünürəm ki, ermənilərin belə hərəkət etməsində Rusiyanın barmağı var. Ruslar gərginliyi bir qədər artıraraq Ermənistanla hakimiyyət dəyişikliyinə yenə də öz xeyirlərinə etmək fikrindədirlər. Azərbaycan isə haqlılığını sübut etmək və keçən il aprel döyüşlərinin davamını istəyən xalqa yeni azad olunmuş kəndlər bəxş etməklə mesajını verir və verməlidir də. Bu mesaj odur ki, danışıqlar prosesində məsələ-

nin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilə bilməyən prinsipindən kənara çıxılmasını. Ancaq hesab etmirəm ki, bu çatışmalar genişmiqyaslı müharibəyə gətirib çıxara bilər. Zənimcə, tərəflərdən heç biri buna hazır deyil".

Yazı çapa hazırlanarkən Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidməti düşmənin təxribatı barədə növbəti məlumatı yaydı. Bildirilir ki, martın 2-nə keçən gecə cəbhənin Ağdərə-Tərtər istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat-diversiya qrupu növbəti dəfə təxribat törətmək məqsədilə mövqelərimizə basqın etməyə cəhd göstərib. Dərhal görülməli tədbirlər nəticəsində düşmənin canlı qüvvəsi məhv edilib və o, geri çəkilməyə məcbur olub. "Qoşunlarımız heç bir itki verməyib və əməliyyat şəraiti tam nəzarətimizdədir", - deyərək, nazirliyin məlumatında vurğulanıb. Beləliklə, işğalçı tərəf bütün qüvvəsini toplayaraq Azərbaycan ordusunu ələndəki mövqeləri ələ keçirməyə çalışır. Bu arada Qarabağ separatçıların başçısı Bako Saakyanın Azərbaycanı "İsgəndər" raketləri ilə hədələməsi, bu sistemin bölgədə "balansı qoruduğunu" iddia etməsi də diqqət çəkir. "İsgəndər"lər isə Rusiyanın işğalçıya hədiyyəsidir və Kremlin münaqişəyə baxışını təkə bu faktor nümayiş etdirir.

Hazırda gündəmin əsas mövzularından biri də pensiya yaşının artırılmasıdır. Bir çox ekspertlər bu məsələnin sosial gərginliyə səbəb olacağını bildiriblər, çünki bundan narazılıq çoxdur. İqtisadçı Rövşən Ağayev "Turan"a müsahibəsində bildirib ki, beynəlxalq standartlara əsasən, insan pensiyaya çıxdıqdan sonra ən az 12 il pensiya almaq imkanına malik olmalıdır.

İqtisadçı bildirib ki, dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində və Yaponiyada orta ömür müddəti 80-83 yaşdır. Buna görə orada pensiya yaşı 65-67-dir: "Azərbaycanda da pensiya yaşını kişilər və qadınlar üçün 65 yaşa qaldırmaq istəyirlər. Rəsmi statistikaya görə, bizdə kişilərin orta ömür müddəti 72 yaş, qadınlarınkı 75 yaşdır. BMT-nin hesablamalarına görə, Azərbaycanda orta ömür müddəti ondan da az - 70-71 ildir. Buna görə Azərbaycanda ən azı 12 il pensiya almaq standartına riayət olunmayacaq".

R. Ağayev onu da bildirib ki, Rusiyada da orta ömür müddəti 70-72 olsa da, kişilər üçün pensiya yaşı 60, qadınlar üçün isə 55-dir: "Pensiya yaşının 65 yaşa qaldırılması ölkədə demografik vəziyyətə mənfi təsir edəcək və bunun sosial nəticələri olacaq. Xüsusən 60 yaşdan yuxarı olan şəxslərin işlə təmin edilməsi kifayət qədər çətinidir. Buna görə heç bir gəliri olmayan işsizlərin sayı artacaq. Pensiya yaşının artırılması hakimiyyətin yaşlı nəsil insanların sosial yükünü və problemlərini öz üzərinə götürməkdən imtinası deməkdir. Bu, öz növbəsində, ölkədə yoxsulluq səviyyəsinin artmasına gətirib çıxaraçaq".

Milli Məclisin Sosial siyasət komitəsinin üzvü Musa Urud bu dəyişikliklərin zəruri olduğunu düşünür: "Pensiya yaşının və ya sığorta haqlarının artırılması, verginin artırılması və sair qeyri-populyar addımlardır. İnsanların bir qrupu hər zaman bu məsələlərdən narazı qalırlar. Ancaq bu addımlar günümüzün reallığıdır və atılmalıdır. Biz indi pensiya və sığorta islahatları aparırıq. Cənab prezidentin pensiya islahatları ilə bağlı təsdiq etdiyi konsepsiya var. O konsepsiyaya uyğun olaraq biz addım-addım bu islahatlara getməliyik ki, Sığorta Fondu-

Hökumətin pensiya islahatları narazılar daha çoxdur...

Natiq Cəfərli: "BMT və ÜST kimi beynəlxalq təşkilatların 2016-cı illə bağlı hesablamalarında Azərbaycan uzunömürlülüyə görə ilk yüzlüyə belə daxil deyil"

nun xərcləri ilə dövlət büdcəsinin xərcləri bir-birindən ayrılınsın. Kim nə qədər pensiya qazanırsa, təqaüdə çıxanda o qədər də pul almalıdır. Bundan ötrü Pensiya Fondunun kifayət qədər vəsaiti olmalıdır ki, təqaüdcülərə bu pulu verə bilsin. Bu, zəruri bir addımdır və əhalinin yaşının artırılması da ən optimal variantdır. Hökumət ya sosial sığorta haqlarını artırmalı idi. Bunun da 22 faizi işə götürənin, 3 faizi isə işçinin üzərinə düşür. Ya da pensiya yaşı artmalı idi. Bu yaş həddini hər il 6 ay artırmaqla o qədər də böyük təsir göstərməyəcək. Azərbaycan insanının sağlamlıq vəziyyəti və ümumi orta yaş statistikasını artırmağa imkan verir".

masına xidmət edəcək bir addımdır.

Pensiya məsələsi büdcədən ayrılmalıdır. Pensiya fondu ayrıca öz vəsaitini yığıb özü də xərcləməlidir. İndiyə qədər təxminən Pensiya Fondunun xərclərinin 40 faizi büdcədən transfer olunub. Bu doğru deyil. Tədricən biz islahatlara getməliyik və özün qazan, özün xərclə prinsipinə keçməliyik.

Elə adamlar var ki, özəl sektorda yüksək maaşlı işdə işləyir, ancaq işə götürənle işçi arasında qeyri-rəsmi razılaşma olur ki, gəlirin sizin rəsmi ödəmələrinizi az edək, ancaq qeyri-rəsmi ödəmələrinizi paket şəklində verək. Bu da həmin vəsaitlərin həm ver-

minimumu endirilməlidir. İstənilən işçi ilə işəgötürən arasındakı münasibətlər emək müqaviləsi ilə tənzimlənməlidir. Belə hallarda biz sığorta fonduna vəsaitin toplanmasını da artırabilirik. Önemli bir məsələ də əlillərin pensiyaya çıxması ilə bağlıdır. Təkliflər var ki, yalnız birinci qrup əlillərə stajından asılı olmayaraq

pensiya verilir. İkinci və üçüncü qrup əlillər isə 110 manatlıq pensiya kapitalını topladıqdan sonra Pensiya Fondundan onlara pensiya təyin olunur. Qalan hallarda müavinət təyin olunur. Bu da təklif olunur. Düşünürəm ki, bu bir sağlamlaşdırıcı addımdır ki, insanların qeyri-qanuni yolla əlillik pensiyasına çıxmasının qarşısını alacaq. Mənim bu dəyişikliklərə münasibətim müsbətdir və Milli Məclisdə də lehinə səs verəcəyəm. Bəziləri deyir ki, bu qanunun geriye qüvvəsi var, indi pensiya alan vətəndaşlara da şəmin olunacaq. Ancaq bu qanun iyunun 1-dən qüvvəyə minəcək və bundan sonra pensiyaya çıxacaq şəxslərə

Musa Urud: "Azərbaycan insanının sağlamlıq vəziyyəti və ümumi orta yaş statistikasını artırmağa imkan verir"

Deputat əhalinin sığortalanan hissəsinin az olmasından narahatlığını ifadə etdi: "Məni narahat edən digər bir məsələ sığorta olunanların sayının az olmasıdır. Azərbaycanda 5 milyona yaxın emək qabiliyyətli insan var, ancaq sığorta ödəyicilərinin sayı 1,5 milyondur. 1,5 milyon nəfər də kənd yerində yaşayanlardır. Onlar faktiki olaraq simvolik bir rəqəm ödəyirlər. Belə çıxır ki, bir işləyən bir pensiyacı saxlayır. Bu da büdcə üçün gərginlik yaradır. Əgər bizdə iki işləyənin sığorta haqqı bir pensiyacı nisbətində olsaydı, bunların heç birinə ehtiyac qalmazdır. Ancaq bu bütövlükdə pensiya konsepsiyasının tərkib hissəsidir və sığorta pensiya sisteminin sağlamlaşdırıl-

giden yayınmasına, həm də sığorta haqlarının daha az toplanmasına gətirib çıxarır. Ancaq bu addımlar atıldıqda istər-istəməz işçi məcbur olur ki, onun işlədiyi pulun hamısı rəsmi qaydada ödənilsin ki, sığorta fonduna ödəmələri də çox olsun. Nəticədə pensiyaya çıxanda yaxşı pul ala bilsin".

"Əlillərə pensiyalar verilməsində yenilik ola bilər"

Musa Urudun sözlərinə görə, bu problemdən çıxış yolu işçi ilə işəgötürən arasındakı bütün razılaşmaların emək müqaviləsi formasında bağlanmasıdır: "Digər bir məsələ işçi ilə işəgötürən arasında bağlanan mülki müqavilələrdir. Onlar sığortaya cəlb olunmur. Bu da ləğv olunmalıdır, ya da

şəmin olunacaq. Yalnız 2027-ci ildə qadınlar 65 yaşında pensiyaya çıxacaqlar".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında Azərbaycanda orta ömür müddətinin 78 yaş olmadığını bildirdi: "BMT-nin hazırladığı sonuncu hesabatla görə, Azərbaycanda qadınların və kişilərin orta ömür yaşı 71 yaş civarındadır. Azərbaycanda statistikanın necə hesablandığı müəmmaldır. BMT və ÜST kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların 2016-cı illə bağlı hesablamalarında Azərbaycan uzunömürlülüyə görə çox pis yerlərdən birini tutur. Təqribən ikinci yüzlükdədir, heç ilk yüzlüyə düşə bilmir. Bir çox ölkələrdə pensiya yaşının artırıl-

İslam Oyunlarının rəsmi geyimi təqdim edildi

Bakıda keçiriləcək IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının rəsmi geyim formaları ictimaiyyətə təqdim edilib. Musavat.com xəbər verir ki, formaların dizaynı Oyunların Əməliyyat Komitəsinin Brend şöbəsi tərəfindən hazırlanıb.

Peşəkar dizaynerlər komandasının təqdim etdiyi fərqli görünüşlərə malik formalar texniki rəsmlər, işçi heyəti və podratçılar olmaqla, müxtəlif işçi qrupları üçün nəzərdə tutulub.

Oyunların Könüllüləri və işçi heyəti üçün hazırlanmış formalar da eyni dizayna və görünüşə malikdir.

Azərbaycan İslam Həmrəyliyi Oyunları Əməliyyat Komitəsinin korporativ direktoru Elçin Səfərov bildirib ki, artıq formaların istehsalına başlanılıb:

"Formalar bütün oyunların önəmli atributu sayılır və burada bizim üçün əsas şərtlərdən biri bu geyimlər vasitəsilə oyunların ab-havasını ictimaiyyətə çatdırmaqdır. Bu formaları öz üzərində daşıyacaq hər kəs oyunların bir hissəsi olmaqla bərabər, sülh, hörmət, bərabərlik və mükəmməllik mesajını da dünyaya çatdırmış olacaq".

Rəsmi forma dizaynlarının hazırlanması prosesində Bakı 2017 Oyunlarının loqosundan, brendin rəsmi rənglərindən və elementlərindən istifadə edilib.

Brendin əsas naxış elementi olan xalça, simvolik Azərbaycan və İslam xalça ikonografiyasını, eləcə də petroqlifləri özündə əks etdirərək, ənənəvi Azərbaycan xalçasının müasir təsvirini yaradır.

İslami özündə təcəssüm etdirən, eyni zamanda IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının da rəngi olan yaşıl əsas işçi heyətinin və könüllülərin formalarında xüsusi olaraq xalça motivləri üzərində özünəməxsus ahəngdarlığı ilə yer alıb.

Qeyd edək ki, Bakı 2017 İslam Həmrəyliyi Oyunlarının forma dəstinə köynək, papaq, kiçik bel çantası və şalvar daxildir.

masını orta ömür müddətinin fərə yaxındır. Bunun 900 uzun olmasına görə deyil, demografik proseslərlə əlaqəlidir. Bir çox Avropa ölkələrində, Cənubi Koreyada doğuş ayı son illərdə kifayət qədər aşağı düşüb. Əhalinin qocalması prosesi sürətlənib. Bu baxımdan, bəzi ölkələrdə təklif olunub ki, pensiya yaşı artırılınsın.

Azərbaycanda demografik proseslər normal gediş, doğuş səviyyəsi dünya ortalamasından yüksəkdir. Gənc əhalinin sayının ümumi əhali sayına nisbəti kifayət qədərdir, 60 faizdən yuxarıdır. Buna görə də Azərbaycanda bunun demografik vəziyyətlə əlaqələndirilməsi doğru deyil. Sadəcə, dövlət büdcəsinə qənaətlə bağlı qərar qəbul olunub və bunun yollarından biri də təqaüd yaşının artırılmasıdır. Burada paradoksal vəziyyət də var. Çünki rəsmi işləyənlərin sayı 1,6 milyon nə-

min nəfərdən çoxu büdcədən maliyyələşən sektordadır. Onlar təqaüd yaşının artırılmasını dəstəkləyə bilirlər. Çünki az təqaüd aldıqları üçün daha uzun müddət işləməyə çalışırlar. Azərbaycanda bu məsələnin tamamilə dövlətin monopoliyasında olması doğru deyil. Beynəlxalq fondların ölkəyə daxil olmasına imkan verilməlidir, özəl fondlar bazara gəlməlidir. Onlar da dövlətin lisenziyası və nəzarəti əsasında, lakin özəl şəkildə fəaliyyət göstərməlidirlər. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş bəlli qaydalar tətbiq olunmalıdır. Özəl fondlar olsa, vətəndaşın da seçim imkanı olacaq, istəsə dövlət, istəsə özəl fondla müqavilə bağlayacaq. Rəqabət nəticəsində daha yaxşı təkliflər ortaya çıxacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Rusiya prezidenti Vladimir Putin bütün "xruşşovka" binalarının sökülmesi əmrini verib. Dövlət başçısı Moskva şəhərinin meri Sergey Sobyana görüşündə deyib ki, moskvalıların əhval-ruhiyyəsini və gözləntilərini əla bilir:

"Bu köhnə binaların sökülüb yerində uca göydələnlər tikilməsini onlar səbirsizliklə gözləyirlər. Mənə elə gəlir ki, yeni mənzillərin inşası ilə bağlı bizim bu addımımız ən doğru qərar olacaq". Hazırda Moskvada 1.6 milyon nəfərin hələ də bu binalarda yaşadığı bildirilir.

Xatırladaq ki, bu binalar SSRİ rəhbəri Nikita Xruşşovun (1953-1964) dönəmində Azərbaycan da daxil olmaqla, bir çox müttəfiq respublikalarda inşa edilmişdi. 1960-cı illərdə tikilən "Xruşşovka" binalarının istismar müddəti cəmi 25 il nəzərdə tutulub. Hazırda isə belli olduğu kimi, paytaxt Bakıda xeyli sayda əhali məhz bu tip binalarda yaşayır.

Ekspertlər bildirirlər ki, bu binalar müvəqqəti yaşayış üçün nəzərdə tutulduğundan, xeyli sayda çatışmazlıqları var. Bildirilir ki, bina təhlükəli olduğu kimi insanın səhətinə də mənfi təsir göstərir.

Bakıda "xruşşovka"ların sökülmesi müxtəlif zamanlarda gündəmə gətirilib və müzakirə mövzusunda çevrilib. Ötən il bildirmişdi ki, Bakının doqquz mikrorayonundakı 5, 7 və 9 mərtəbəli köhnə binaların sökülmesi, yerində yeni binaların tikilməsi üçün konsepsiya hazırlanıb. Lakin hələ də qeyd olunan istiqamət üzrə hər hansı bir işin aparıldığı müşahidə olunmur.

Tikinti üzrə ekspert Nüsrət İbrahimov məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Fövqəladə Hallar Nazirliyi həmin binalara texniki baxış keçirib:

"Hansı binalar ki, öz ömrü-

Bakıdakı "xruşşovka"ların "beşmərtəbəli dərdi"

Moskvada bu tipli bütün binalar söküləcək, bəs Azərbaycan paytaxtında necə?

nü başa vurub, həmin binalar siyahıya alınıb və onların sökülməsi nəzərdə tutulub. "Xruşşovka"ların yerində yeni binaların tikilməsi isə tikinti şirkətlərinə tapşırılaçaq. Hansı şirkət müəyyən olunmuş yerə sərma-yə qoymaq qərarına gəlsə, yəqin ki, o zaman söküntü-tikinti işləri aparılacaq. Ancaq son dövrlər tikinti şirkətləri maliyyə sıxıntısı yaşadığı üçün bu məsələ həll olunmamış qalıb. Güman edirəm ki, müəyyən müddətdən sonra layihələrin icrasına başlanılacaq. Metronun "Qara Qarayev" stansiyasının yaxınlığında ötən il ikimərtəbəli binalardan bəziləri sökülüb, yerlərində isə hündürmərtəbəli binalar tikilir. Şirkətlərin həmin layihələri icra etməkdə həvəsli olmalarının səbəbi də budur ki, ikimərtəbəli binalar daha az xərc tələb edir. "Xruşşovka"larda isə belə deyil".

Ekspert bildirib ki, Bakıda yerləşən bütün "xruşşovka"ların sökülməsi nəzərdə tutulmayıb: "Bu binaların hamısını birdən sökmək mümkün deyil. Buna maliyyə vəsaiti və digər imkanlar çatmaz. Binaları 1960-cı illərdə tikən zaman bildirdilər ki, bunların istismar müddəti 25 ildir. Lakin sonradan 25 il də artırıb, qeyd etdilər ki, binalar 50 il istifadə oluna bilər. İndi isə artıq həmin 50 il də tamam olub. Ümumiyyətlə, suvağın, sementin də müəyyən bir ömrü var. Bu tikinti materiallarının da ömrü 45-50 ildir. Buna görə də ya biz binaları tamamilə əsaslı təmir etməliyik, yaxud da söküb, yenidən tikməliyik. Təhlillər göstərir ki, əsaslı təmir etmək, yeni bina tikməkdən daha az xərc tələb edir. Ona görə də yeni binaların tikilməsi ehtimalı daha məqsəduşundur. Bildirilir ki, "xruşşovka"lar in-

sanlarda hansısa xəstəlik yadır. Ancaq düşünürəm ki, bu, belə deyil. Bu binaların böyük əksəriyyəti daşdan tikilib. Daş binalarda isə nəmişlik problemi olmur. Sadəcə olaraq, bu binalarda fiziki cəhətdən aşınma çoxdur. Binaların çatışmayan tərəflərindən biri də budur ki, tavanı alçaqdır. Bu gün mövcud standartda görə yaşayış üçün yararlı 2.7 metr və bundan hündür tavanın olması nəzərdə tutulur. "Xruşşovka"larda isə bu rəqəm 2.55 metrdir. Nəmişlik əsasən fransız layihələrində olur. Bu binalar "xruşşovka"lardan da balacaqdır".

Ekspert bildirib ki, Bakıda insanların özləri də bu binaların istismar müddətinin tez bitməsinə təsir edən addımlar atıblar: "Əksər binaların qarşısında artırmalar tikilib. Bunun özü də binanın istismar müddətinin tez başa çatmasına təsir göstərir. Bunlar binaya kənarından müdaxilədir və artırma üçün binanın bezi aparıcı konstruksiyalarını sökürlər. Bu, binanın seysmik kəmərinə zədələyir. Bu isə binanı daha da təhlükəli vəziyyətə salır".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri isə mövzu ilə bağlı bildirib ki, bu binaların tikilməsi üçün milyonlarla vəsait lazım olacaq. Ekspert əsas problemin məhz maliyyə olduğunu bildirib.

□ Əli RAİS

Həbsdəki sabiq deputat məhkəmədə ifadə verməkdən imtina etdi

Dünyamin Xəlilovun şirkətindən xadimənin də adına iki dəfə kredit götürülüb

Sabiq millət vəkili, iş adamı Dünyamin Xəlilovun cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Musavat.com xəbər verir ki, martın 2-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində sabiq deputat Dünyamin Xəlilovun və digərlərinin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi hakim Əhməd Quliyevin sədrliyi ilə keçirilib.

Hakim sabiq deputata ifadə verməyi təklif edib. Ancaq D.Xəlilov indiki mərhələdə ifadə vermək istəmədiyini deyib. Daha sonra məhkəmədə şahidlər ifadə verib. İlk şahid "İntertekstil" şirkətinin əməkdaşı Paşa Namazov olub. O deyib ki, digər işçilərdən olduğu kimi, ondan da bankdan kredit götürmək üçün sənədləri imzalamaq tələb olunub: "Biz də banka gedib sənədləri imzaladıq. Bizə demişdilər ki, şirkət üçün lazımdır".

Digər şahid Bayram Əliyev ifadəsində deyib ki, rəhbərliyin göstərişlə banka gedib sənədləri imzalayıb. "İntertekstil" şirkətində işlədiyini deyən şahid bildirib ki, rəhbərlik pulun fabrikaçı kömək məqsədi ilə götürüldüyünü deyib.

Şahid Şahin Qulamov isə ifadəsində deyib ki, Dünyamin Xəlilovun göstərişi ilə banka gedib sənədlərə qol çəkib: "Baş mühasib dedi ki, Dünyamin müəllim bununla bağlı göstəriş verib. Biz də gedib imzaladıq".

Adıçəkilən şirkətdə xadimə işləyən Gülbütə İslamova da məhkəmədə ifadə verib. O da adına kredit götürülənlərdəndir. G.İslamova rəhbərliyin göstərişi ilə iki dəfə banka gedib sənədlərə qol çəkdiyini deyib. Etibar Babayev adlı digər şahid isə bankda ağı kağıza qol çəkdiyini söyləyib. Üzeyir Mirzəyev adlı şahid də həmin şirkətdə işlədiyini, Dünyamin Xəlilovu rəhbər kimi tanıdığını, gedib bankda sənədlərə qol çəkdiyini deyib.

"İntertekstil" şirkətinin rəhbəri Dünyamin Xəlilov olub. Şirkətin işçilərinin adına kredit Cahangir Hacıyevin sədr olduğu zaman "Beynəlxalq Bank"dan götürülüb. Pullar ayrı-ayrı şirkətlərin bank hesabına köçürülərək xaricə çıxarılıb.

Növbəti məhkəmə prosesi martın 9-na təyin edilib. Dünyamin Xəlilov Cinayət Məcəlləsinin 179.3.1 (mənimləmə, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə), 179.3.2 (mənimləmə külli miqdarda törədildikdə), 213.2.1 (vergidən yayınma, mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə), 213.2.2 (vergi ödəməkdən yayınma külli miqdarda törədildikdə), 32.4, 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui istifadə etməklə ələ alma) və 32.4, 309.2-ci (vəzifə səlahiyyətini aşma) maddələri ilə təqsirli bilinir.

Xatırladaq ki, D.Xəlilovun Beynəlxalq Banka borcu ilə bağlı qalmaqal hələ 2011-ci ildə başlayıb. O, 2005-ci ildə Beynəlxalq Bankın səhmdarı olub. 2005-2010-cu illərdə deputat olan D.Xəlilov Cahangir Hacıyevin qohumudur və onun işçisi olub. C.Hacıyevə məxsus "Şəki Bazar" və "Şəki Ət Kombinati" ASC-ni uzun müddət D.Xəlilov idarə edib. Beynəlxalq Bankın bir filialı uzun illər "Globus Plaza"nın üçüncü mərtəbəsində yerləşib.

□ İlkin MURADOV

21 beynəlxalq təşkilat Azərbaycana qarşı

"Human Rights Watch", "Article 19" və başqaları da daxil olmaqla, 21 beynəlxalq təşkilat ölkəmizin Mədəni Sahəsində Şəffaflıq Təşəbbüsündə üzvlüyünün dayandırılmasını istəyir

Mədəni Sahəsində Şəffaflıq Təşəbbüsü (MSŞT) əsas islahatları həyata keçirmək iqtidarında olmadığına görə Azərbaycanın bu quruma üzvlüyünü dayandırmalıdır. Bu barədə "Human Rights Watch", "Article 19" və başqaları da daxil olmaqla, 21 beynəlxalq təşkilatdan ibarət koalisiyanın məktubunda deyilir.

Martın 8-9-da Boqotada MSŞT idarə heyətinin iclasında Azərbaycanın MSŞT-nin tələb etdiyi kimi vətəndaş cəmiyyətinə qarşı repressiyalara son qoyulması üçün atmalı olduğu ad-

dımlar qiymətləndiriləcək.

"Azərbaycan hökuməti

MSŞT-nin islahatları aparılması haqqında tələblərinə məhəl

qoymayaraq, ona təzyiqlik göstərib, ölkənin müstəqil vətəndaş cəmiyyətinin sistemli olaraq sıradan çıxarılmasına davam edib" deyərək, HRW-nin Cənubi Qafqaz üzrə direktoru Georgi Qoqiyaya bildirib.

"Azərbaycan hökuməti qeyri-hökumət qruplarının Azərbaycanda sərbəst fəaliyyət göstərməsinə imkan vermək üçün ciddi, sabit dəyişikliklər etmədikcə, MSŞT ölkənin iştirakını dayandırmalıdır", deyərək bildirib.

MSŞT resurslarla zəngin ölkələrdə neft, qaz, onların hasilatından gəlirlər haqqında açıq ictimai müzakirələr yolu ilə daha səmərəli idarəetməyə təkan vermək üçün hökumətləri, şirkətləri və qeyri-hökumət təşkilatlarını birləşdirir.

2016-cı ilin oktyabrında direktorlar şurasının sonuncu iclasında MSŞT vətəndaş cəmiyyətinin iştirakına mane olan hüquqi və bürokratik maneələrin aradan qaldırılması üçün Azərbaycana dörd ay verib.

MSŞT Azərbaycandan QHT-lərin qeydiyyatı, xarici donordardan qrantların alınması və qeydiyyatı proseduru sadələşdirməyi tələb edib. Hakimiyyət müstəqil qrupların işinə mane olan mexanizmləri aradan

qaldırılmalıdır. Bir müddət əvvəl, 2015-ci ilin aprelində MSŞT hökumətin siyasəti ilə əlaqədar Azərbaycanı tamhüquqlu üzvlükdən namizəd üzv səviyyəsinə endirib.

2017-ci il fevralın 10-da bütün dünyadan 22 hüquq müdafiə təşkilatının imzaladığı və MSŞT Direktorlar Şurasına göndərdiyi məktubda Azərbaycan hökumətinin islahatlar həyata keçirilməsində irəliləyiş olmadığı qeyd olunur və Azərbaycanın üzvlüyünü dayandırmayacağına çağırışı yer alır.

Yanvarda Azərbaycan Nazirlər Kabineti qrantların qeydiyyatı qaydalarını dəyişdirən iki qərar qəbul edib, amma onlar MSŞT tələblərinə cavab verməyən məhdudlaşdırıcı qanunları aradan qaldırmayıb.

"Kosmetik dəyişikliklər Azərbaycanın MSŞT-dəki statusunun aşağı salınmasına gətirib çıxaran fundamental məsələlərə toxunmur", deyərək "Article 19" təşkilatından Ketii Morris bildirib.

"Uşağımı oğurlamağım barədə ittiham absurddur"

Davud Bağirov: "Qarşı tərəf böhtan dolu informasiya yaymaqla məhkəmədə mənə təsir etmək istəyir"

Ötən sayımızda "Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşı uşaq oğurluğunda ittiham olundu" sərlövhəli yazı dərc etmişdik. Qırğızistan Respublikası vətəndaşı Merim Beishekeyevanın nümayəndəsi Abdulla Əfəndizadənin redaksiyamıza təqdim etdiyi sənədlər əsasında hazırlanan yazıda söhbət qadının keçmiş həyat yoldaşı Davud Zöhrab oğlu Bağirovun övladları Ceyla Bağirovanı Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən Azərbaycana gətirməsindən gərdirdi.

Merim Beishekeyeva övladının keçmiş həyat yoldaşı tərəfindən oğurlandığını iddia edirdi.

Yazı dərc ediləndən sonra D.Bağirovun vəkili Azer Quliyev redaksiyamıza müvəkkilinin mövqeyini ifadə edən müraciət təqdim edib. Həmin müraciətdə deyilir:

"Qeyd edirəm ki, bu məlumatların heç bir əsası yoxdur və böhtandır. Qarşı tərəf və nümayəndəsi mənim və qohumların barəsində

böhtan dolu informasiyanı verməklə aramızdakı uşaqla bağlı məhkəmə mübahisəsində mənə təsir etmək məqsədini güdürlər. Mənim öz uşağımı oğurlamağım barədə ittiham absurddur.

Bildirirəm ki, 2011-ci ildə Qırğızistan Respublikası vətəndaşı Merim Beishekeyeva ilə rəsmi nikaha girməklə

ailə həyatı qurmuşam. Həmin ərəfədə biz Birləşmiş Ərəb Əmirliyinin Dubay şəhərində yaşamışıq. Birgə nikahımızdan 2012-ci ildə Nyu York şəhərində Ceyla Bağirova adlı bir qızımız dünyaya gəlib. 2015-ci ildə Merim Beishekeyeva ilə müəyyən problemlərin yaranması, onun uşağımıza qarşı etinasızlığı, həmçinin yüngül həyat tərzini keçirməsi səbəbindən münasibətlərimiz tamam pisləşdi. Boşanma işimizə Dubay məhkəməsinə baxılması ləngidiyindən, həm də onun ailəmizə xəyanətini aşkar etdiyimdən uşağımı da götürüb ölkəmizə gəldim. Gəldikdən sonra Bakı şəhər Səbayer Rayon Məhkəməsinə nikahımızın pozulması və uşağımızın mənim himayəmdə saxlanması haqda iddia ərizəsi verdim. Məhkəmənin 28.04.2016-cı il tarixli qətnaməsi ilə nikahımız pozuldu və uşağımız mənim himayəmdə saxlandı. Məhkəmənin 28.04.2016-cı il tarixli qətnaməsi qanuni qüvvəyə minib. Onu da qeyd edirəm ki, uşağımızın mənimlə qaldığı müddət ərzində və ondan əvvəl də anası Merim qətiyyənlə uşağımızla maraqlanmamış, özü üçün yaşamışdır.

Bu ilin fevral ayında Merim Beishekeyeva Azərbaycana gəlib və Abdulla Əfəndizadəni nümayəndə tutaraq, mənə qarşı Səbayer Rayon Məhkəməsinə "uşaqla ünsiyyət hüququnun həyata keçirilməsinə dair" iddia ərizəsi verib. Bununla yanaşı, Merim Beishekeyeva və nümayəndəsi Abdulla Əfəndizadə şantaj, hədə-qorxu dolu və həqiqətə uyğun olmayan böhtan yazılan müxtəlif instansiyalara göndərməklə açıq-aşkar qanunsuz hərəkətlərə yol veriblər və bu hərəkətlərini davam etdirirlər. Hesab edirəm ki, aramızdakı məhkəmə mübahisəsində mənə təsir etmək məqsədilə bu şantaj hərəkətlərini edirlər. Eyni zamanda mənimlə bərabər bacımı, anamı və digər dövlət orqanının rəhbərlərinin barəsində də həqiqətə uyğun olmayan böhtan xarakterli məlumatları müxtəlif orqana yazmaqda davam edirlər.

Onların redaksiyanıza təqdim etdiyi məlumatları birmənalı olaraq inkar edirəm və hesab edirəm ki, bu böhtanlara görə qarşı tərəf məhkəmədə cavab verməli olacaqdır. Əllərində nə sübutları varsa, buyurub məhkəməyə təqdim edə bilərlər".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Qarabağ qazisi əlillik statusu niyə ala bilmir? - rəsmi açıqlama

Nazirlik nümayəndəsi Fariz İmanovun iddialarını əsassız hesab edir

Qarabağ döyüşlərində sağlamlığını itirən qazi Fariz İmanov əlillik statusu ala bilmir. Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan qazi qeyd edib ki, məsələ ilə bağlı bütün sənədləri toplasa da, məmur özbaşınalıqı ucbatından illərdir ki, istəyinə nail ola bilmir: "1992-ci ildə Qarabağ müharibəsində, Ağdam-Ağdərə cəbhəsi istiqamətində döyüşlərdə iştirak etmişəm. Döyüşlər zamanı minaya düşüb, sol ayağımdan yaralanmışam. Həmin vaxt Ağdam rayonunun Sancalı kəndində hərbi hospitalda cərrahi əməliyyat keçirmişəm. Bədənimdəki qəlpələr çıxarılsa da, bəziləri hələ də durur. Müdafiə Nazirliyi Mərkəzi Hərbi Həkim Komissiyasının qərarına əsasən, mənə "sol budun yuxarı 1/3 hissəsində ön-arxa səthinin qəlpə yaraları" diaqnozu qoyulub. Müalicə alındıqdan sonra yenidən döyüş bölgəsinə qayıdub, hərbi əməliyyatlarda iştirak etmişəm.

2010-cu ildə əlillik statusu almaq istədim. Bununla bağlı sənədlərimi toplayıb Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinə müraciət etdim. Ordan sənədlərim Respublika Tibbi Sosial Ekspertiza Mərkəzinə göndərildi. Mərkəzdə sənədlərimə baxılmadan bildirildi ki, mənə əlillik düşmür. Dedim ki, heç olmasa sənədlərimi yoxlayın, sonra məsələyə münasibət bildirin. İş belə görüb məhkəməyə müraciət etdim".

Şikayətinin sözlərinə görə, məsələ ilə bağlı bir neçə məhkəməyə müraciət etməsi də nəticəsi verməyib.

Məsələ ilə bağlı Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin mövqeyini öyrənməyə çalışdıq. Qurumun ictimaiyyətə əlaqədar şöbəsinin müdiri Elman Babayev "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, qazi Fariz İmanovun əlillik statusu ilə bağlı şikayəti əsassızdır: "Mingəçevir şəhər sakini İmanov Fariz Famil oğlunun ona əlillik qrupunun verilməsində guya maneələr yaradılması və süründürməçilik edilməsi barədə şikayət xarakterli müraciəti əsassızdır. Belə ki, F.İmanov 31 iyul 2014-cü il tarixdə müvafiq göndəriş əsasında Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sabiq Respublika Tibbi-Sosial Ekspertiza Mərkəzində əyani müayinə olunarkən səhhətində əlillik halı müəyyən edilmədiyindən onun əlil hesab edilməməsi barədə qərar qəbul olunub. O, 4 mart 2016-cı il tarixində Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinə (DTSERX) müraciət etsə də, səhiyyə müəssisəsinin onun barəsində yeni göndərişi olmadığından onun əlillik müayinəsi aparılmayıb. Bundan sonra F.İmanov onun əlil hesab edilməməsi barədə 31 iyul 2014-cü il tarixdə verilmiş qərarın ləğv edilməsi və ona əlillik təyin olunması ilə bağlı DTSERX üzərinə öhdəliyin qoyulması iddiası ilə Şəki İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinə müraciət edib. Lakin həmin məhkəmənin 22 avqust 2016-cı il tarixli qərarı ilə bu iddia mümkün sayılmayıb. F.İmanov bu dəfə həmin qərardan apelyasiya şikayəti versə də, Şəki Apelyasiya Məhkəməsi bu şikayətin təmin edilməməsi, Şəki İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin qərarının qüvvədə saxlanması barədə qərar verib. Göründüyü kimi, məhkəmə qaydasında da F.İmanovun tələbi əsaslı hesab edilməyib".

Nazirlik rəsmisi qeyd edib ki, bununla belə, əlilliyinin qiymətləndirilməsi üçün F.İmanovun yenidən və elektron qaydada müraciət etmək hüququ var.

□ Xəlida GƏRAY

Elan

Rəhimov Teymur Mikayıl oğlunun adına olan Bakı şəhəri Xətai rayonu, Əhmədli qəsəbəsi, 8-ci qəsəbə küçəsi ev-2 ünvanının qeydiyyat şəhadətnaməsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cümə söhbətləri

B ismilləhir-Rahmə-nir-Rahim!
Yaşadığımız dünyada ən ciddi mövzulardan biri gənclərlə bağlıdır. Gənclərin istedadlarının açılması, gəncliyin bir nemət olması, öz zatında yüksək passionarlıq enerjisini daşıması - mübarək dinimiz tərəfindən vurğulanan ən vacib məsələlərdəndir.

Nemətlər insandan ayrılı bilər

Ümumiyyətlə, İslamda bu və ya digər nemətin əhəmiyyəti xüsusi formada təqdim edilir. Sanki insana nemətin nemətliyini dərk etməyin vərdişləri aşılanır. Dinimizin böyük nemətlərdən saydığı cavanlıq da məhz belə - mühüm bir kateqoriya kimi təqdim edilir. Həzrət Əlidən (ə) nəql edilir: "2 nemətin qədrini onu əldən verən şəxsdən başqa bir kimsə bilməz: cavanlığın və sağlamlığın". Gördüyümüz kimi, mübarək dinimizin insanın həyatı ilə, dünyagörüşü ilə, yaşayışı, məişəti ilə bağlı ən mühüm çatdırışlarında aktualıq dəqiq gözlənilir. Yeni cavan və sağlam insanlara mesaj göndərilir ki, bu nemətləri itirməmişdən bunun nemət olduğunu bilin, unutmayın və bu nemətin istifadəsini Allah istəyən kimi - ən optimal tərzdə təmin edin. Burada da biz nemətlərin mahiyyəti ilə bağlı həqiqətlərin təqdimatını görürük. Və ayılma, xəbərdar etmə xətti bu çatdırışın mühüm xüsusiyyətlərindəndir.

Həmin mövzu, həmin ayılma Həzrət Əlidən (ə) nəql edilən digər hədisdə də öz əksini tapmışdır: "Nemətlər sizdən ayrılmamış onlar üçün yaxşı yoldaş olun. Çünki nemətlər gedirlər və yoldaşının onunla rəftarı barədə şahadət verirlər".

Allah Təbarəkə və Təala insana bir çox nemət vermişdir. Əlbəttə ki, insan bunlardan bir çoxunun mövcudiyəti barədə özünə hesabət vermir. Və əksər hallarda insan, artıq neməti əldən verəndən sonra onun nemətliyinin fərqiəni var.

Gətirdiyimiz hədisdə də neməti anmağın zərurəti çatdırılır və insanın onlarla rəftarının keyfiyyəti, ünsiyyət tərzini bəlli edir. Birincisi, burada nemətlərlə yoldaş kimi rəftar etmək tövsiyə edilir. Yeni insana verilən cavanlıq və sağlamlıqla rəftarını quranda, onları düzgün və mübarək surətdə tətbiq etmək istəyəndə - onda sadıqlıq, qayğı, səmimiyyət və digər bu kimi keyfiyyətlər təzahür edilməlidir.

İkincisi, bu yoldaşlığın nəse öləri bir şey olmadığı vurğulanır. Belə ki, insan aparıldığı yoldaşlığın səviyyəsinə uyğun məsuliyyət daşıyacaq. Yoldaşlığı olmayıbsa, yaxud keyfiyyətsiz yoldaşlıq edibse - cavabını verəlməlidir. Bu yoldaşlıq Qiyamət günündə davam edəcək və insanın bu yoldaşlıqda vəfəlliyinin dərəcəsi bəlli olacaq.

Üçüncü məqam da bununla bağlıdır - nemətlərin şahadət verməsilə. Yeni bu yoldaş tərifsi və qərəzsiz bir şahid kimi, onun nemət olaraq təqdim edildiyi şəxsin rəftarları barədə şahidlik edəcəkdir.

Nemətlər və itaətsizlik

Dinimiz bizə nemətlərlə düzgün davranışın təhriki göstərir. İnsan yoldaşını itirdikdən sonra bu itkinin gizli-

Nemətin qədrini onu əldən verməmiş bilək

**Hacı İqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, iğərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı**

yəsən. İti zəhin verib - gerek insanları əleyhinə işlətməyəsən. Və bir çox bu kimi məsələlər də nəzərdən qaçırılmamalıdır. İblis lənətlik insana bir çox mətləbləri unudurmağa çalışır. Bəndəlik iddiasında olan insanın ən az vəzifəsi - nemətləri şeytani işlərdə tətbiq etməməkdir.

İsraf və qənaət

Ümumiyyətlə, nemətlə bağlı məsələləri təhlil etdikdə, dinimizin burada ikili təqdimatını görürük. Nemətlərdən istifadə ilə bağlı iki məsələ vardır. Birincisi - bunun zahir edilməsi, ikincisi isə - israfıqandan çəkindir-mədir. Mövzunu misallarla aqqlayaq. Əbul Əhvəs adlı müsəlman, səhəbələrə olan öz atasından nəql edir: "Üst-başım pis bir vəziyyətdə Peyğəmbər (s) hüzuruna getdim. Peyğəmbər (s) buyurdu: İVar-dövlətin varmı?». Dedim: İBəli, Allah mənə hər şey verib». Buyurdu: "Əgər sərvətin varsa, (onun nişanələrini) sənənin vücudunda görməlidir".

Mübarək hədisdən bəlli olur ki, tərki-dünyalıq, kasıblığın bütələşdirilməsi, zahire fikir verməmək kimi məsələlərin qapısı bilmərrə bağlanırsa belə təqdimatla. İslam dini bunlara lyox» deyir. İmam Cəfər Sadiqdən (ə) nəql edilir: "Mən, insanın Allah Tərəfindən (verilən) nemətə malik olub, onu izhar etməməsinə xoşlamıram".

Burada da görürük ki, nemətin istifadədən kənar qalması, izhar edilməməsi məzəmmət edilir. Digər tərəfdən, bir çox mənbelərdə insan nemətləri israf etməsi pislənir, onlardan istifadədə ifrata varmaq təhlükəsi vurğulanır. İmam Museyi-Kazımdan (ə) nəql edilir: "Kim qənaətcil və qənaətsiz, nemət onun üçün qalar. Kim israf edib dağıtsa, nemət ondan uzaqlaşar".

Gördüyümüz kimi, bir tərəfdən nemətin zahir edilməsi tövsiyə edilir, digər tərəfdən bunun zahir edilməsində, istifadəsində həddi aşmaq təhlükəsi barədə xəbərdarlıq edilir. İslamın nəzərində, nemətin nemət olaraq istifadəsində orta xəttə riayət

olunması dəstəklənir. Var ikən təzahür edilməsi, optimal istifadə edilməsi, amma eyni zamanda, qənaət məqamını unutmamaq, qəti olaraq, israfı yol verməmək.

Hər gün 24000 insan acından ölü

Bəhsimizin əvvəlində insana verilən nemətlərdən cavanlığı və sağlamlığı xüsusilə qeyd etdik. Mübarək dinimiz nemət olaraq cavanlığın üzərində xüsusi dayanıb. Bu mövzunun əhəmiyyətliyini nəzərə alaraq, bezi rəqəmlərə nəzər salaıq.

Hazırda dünyada 1 milyard 200 milyon gənc yaşayır. Bu, ümumi dünya əhalisinin 20%-ni təşkil edir. 130 milyona yaxın gənc savadsızdır. 10 milyondan çox gənc QİÇS (SPİD) xəstəliyinə yoluxmuşdur. 250 milyona yaxın gənc günə 1 dollardan aşağı məbləğə dolanmağa məcburdur.

Son 10 ilin statistikası onu göstərir ki, gənclər arasında intihar halları 3 dəfə artmışdır. Müasir dövrümüzün ən ciddi məzərləndirici in-

xidmət etməkdən, insana məhəbbətdən yoxrulan bir münasibət deyildir bu...

Dünya "inkışaf" etdikcə, rəqəmlər acı həqiqətləri ortaya qoyur. Təhlil göstərir ki, əgər tendensiya dəyişməsə, 2020-ci ildə hər il dünyada orta hesabla bir milyon yarım insan intihar edəcəkdir. Fəlakət ondadır ki, intihar edənlərin sayı real dinamikanı əks etdirmir. Statistikaya görə, 3 dəfə bundan çox insan özünə qəsd edir, amma qəsdli ölümlə nəticələnmir.

Özünü öldürmənin ən əsas səbəblərindən biri - depressiyadır, mə-nəvi, ruhi sıxıntılardır. Özünə hörmət edən, izzəti-nəfsə malik olan insan özünə qəsd etmz. Şəxsiyyət və ləyaqəti, özünəhörməti inkışaf etmiş insan özünə əl qatmaz. Ləyaqətli cəmdə, izzətli cəmdə yaşayan insanın özünə münasibəti də fərqli olur, problemə baxışı, problemə çıxış yollarına da nəzəri fərqli olur. İnsanların ümumiləşdirici amillərin geniş yayıldığı, icmalığı, problemləri ümumiləşdirib hamılıqla rəvac ver-

gənclik, eyni rahatlıqla yaxşılığı da qəbul edir. İmam Cəfər Sadiq (ə) öz səhabəsinə gənclərlə bağlı buyurmuşdur: "Gənclərə diqqətli olmağı sənə tövsiyə edirəm. Çünki, onlar hər bir yaxşılığı qəbul etməyə daha çox tələslirlər".

Gəncliyini itaətə sərf edən

Gəncliyin hər mənada hazırlığı digər yaş kateqoriyalarına nisbətən daha çoxdur. Gənclik hələ ətalətə düşməmiş bir durumdadır. Gənclik hələ stereotiplərin quluna çevrilməyib. Hələ "ictimai rəy"ın kor-korane köləsinə dönməyib. Axı ictimai rəy səhv ola bilər. Amma gəncliyin müəyyən immuniteti olarsa, bu səhvi görə bilər.

İmam Cəfər Sadiq (ə) Əbu Cəfər adlı səhabəsinə buyurmuşdur: "Yeniyyətləri tərbiyə etmək (vəzifəsi) sənə üzərində olsun. Çünki, onlar digərlərdən daha tez yaxşılıqları qəbul edirlər".

Digər yerdə İmam Sadiq (ə) özünü Əhli-Beyt (ə) ardıcılına tu-

mək isteyinin hakim olduğu toplumlarda intihar hadisələri nəse fəvqələdə bir şey kimi qəbul edilir. Demək, əsas problem tək cavan insanın özündə deyil, onun yaşadığı mühitin keyfiyyətsizliyindədir.

Cavan qəlb - xam torpaq

Dinimizin nəzərində, gənc nəsil - xam torpaq kimi bir kateqoriyadır. İmam Əlidən (ə) nəql edilir: "Həqiqətən, yeniyyətlərin qəlb-i xam (işlənməmiş) torpaq kimidir. Ora hər nə atılsa, qəbul edər".

Sanki bir xam torpaq kimidir gənclik - nə əkərsən, o da bitir. Gənclik öz müqəddəratını yaşlı nəslə təqdim etmişdir, istənilən başlanğıca hazırdır. İndi bu istedadların hansı səmtdə inkışaf etməsi - cəmiyyətin ən əsas məsuliyyətlərindəndir, həll etməli ümdə problemlərindəndir.

Alman sosioloqu Karl Manxeymin təbirincə desək, gənc nəslin durumu, psixoloji vəziyyəti - potensiyala, istedadla malik olma məkanındır. Bu, bir münbit yerdir ki, hər bir nəzəriyyəni, yönəlməni qəbul etmək hazırlığı var. Və bu hazırlıqdan bəhrələnmənin təbiiyyəti, əxlaqı, mənavi durumu çox mühümdür. Çünki hissələri təbiiyyəti durumdan olan "xam torpaq" verdiyi töhfə cəmiyyəti gələcək-də mənəviyyatlaşdırdığı kimi, təbiiyyətsiz ünsürün əkdiki də müvafiq olar.

Dinimiz gəncliyin ələ bir ab-havada püxtələşməsinə istəyir ki, nəticəsi həm fərd, həm də toplum üçün gözəl olsun. Çünki, zəhərli maddə torpağı məhv edən kimi, pis məfkurə də gəncliyin beyninə işləyir və bunu çıxarmaq xeyli müşkül bir işə çevrilir.

Bu kontekstdə ənənəvi "müasir" yanaşma barədə qeyd etmək gərəkdir. Belə ki, "insan hər şeyi dadmalıdır", lbalam hələ uşaqdır, fəsada təməşə etsin, böyüyüb ağıllanas" deyən valideynlər, KİV və bu kimi vəsi-tələrlə övladlarının üzərlərinə tökü-lən mənəviyyətsizlik axınına qarşı heç bir tədbir tökmür, süstlük edirlər. Nəticəsi də göz qabağındadır - la-qeydlik, qəlbibərlik, nihilistik əh-val-ruhiyyə.

Amma pisliyi tez götürən

tub deyir: "Sizin gəncləri bu iki hal-dan qeyri bir halda görmək istəmirəm: ya alim, ya tələbə. Çünki, belə olmasa, səhlənkarlıq etmişdir. Əgər səhlənkarlıq etsə, zay olmuşdur. Əgər zay olsa, günahkar olur. Günahkar olsa isə, and olsun Həzrət Muhəmmədi (s) haqq ilə göndərəm, yeri cəhənnəm olar!"

Deməli, aqil insan bütün səylərini elm öyrənməyə sərf etməli, müəyyən mərhələdə öz bilgilərini digərlərinə ötürməklə toplumun ehlənləsinə öz töhfəsini verməlidir. Dinimiz xəbərdar edir ki, digər yolun axırı çox pis nəticələncəkdir.

Əziz İslam Peyğəmbərindən (s) nəql edilir: "Allah Təala gənc abidin vücudu ilə mələklərin qarşısında iftixar edər və buyurur: "Baxın Mənim bu bəndəmə, Mənə xatir öz şəhə-tindən əl çəkmişdir".

İradəvi olaraq Allaha xatir pis işlərdən çəkənə, əqlanı olaraq öz nə-cib seçimini edən bəndə Uca Allahın məhəbbətini qazanar.

Digər hədisdə İslam Peyğəmbərindən (s) əql edilir: "Allah Təala, öz gəncliyini Ona itaətə həsr edən cavanı sevir".

Cavanlıq əmanəti - Allahın insana verdiyi ən böyük nemətlərdəndir. Təəssüflər olsun ki, müasir müsəlman gəncliyi Peyğəmbər və Əhli-Beytinin (ə) arzuladığı səviyyədə deyil. Əsasən də bu, məhz elmə münasibətdə özünü təzahür edir. İƏgər bu yoldasansa, sənə münasibətdə olan gözələti - ən elimli, ən müterəq-qı, ən dərin təhlilli olmalıdır» - de-yir dinimiz inancılı gəncliyə. Bir vü-cüdi çəğirş var gəncliyə mübarək dini-müə. Müətal Allah cəmi gəncliyi bu durumdakı qərar versin, inşəallah!

Allahım, bizləri Sən istəyən durumdakı qərar ver!

Allahım, Yər üzündə ədalət və düzgünlüyü bərqərar et!

Allahım, cəmi iman əhlini Həzrət Peyğəmbər (s) və Əhli-Beytinin (ə) yolunu gədənərdən qərar ver!

Allahım, qəsb olunmuş torpaqların, ibadətqahların tezliklə qəsbədən qurtulmasını, 12-ci İmam - Həzrət Mehdi Sahib əz-Zamanın (e.f.) tezliklə zühur etməsini nəsib et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 48 (6662) 3 mart 2017

Bu da belə paltar sevgisi

Avstraliyada yaşayan Mari Saba adlı qadın paltarlara qarşı olan marağı ilə tanınır. Gənc qadın bir il ərzində 365 yeni paltar alaraq hər kəsi şoka salıb. 26 yaşlı qadın 1 il ərzində 365 paltar alacağı haqda özünə söz verib. Bundan sonra hər gün yeni bir paltar alıb. Nəhayət, bir ilin sonunda 365 ədəd paltara sahib olub. O geyindiği qeyri-adi paltarlarla işə gedib, avtobusa minib və əylənməyə gedib. 1 ilin sonunda isə böyük bir əyləncə gecəsi təşkil edib. Mari Saba paltarlarını dostlarına hədiyyə edib. Mari hər birini 400 dollara aldığı paltarları dostlarına payladığı üçün xoşbəxt olduğunu dilə gətirib.

Çinli şagird sevgililərə qəribə yasaq

Çində şagirdlər üçün qəribə qərar qəbul edilib. Hangzhou şəhərindəki məktəblərin birində qız və oğlan şagirdlərin bir-birilərinə yaxınlaşması qadağan edilib. Venzhou şəhərində isə yaxın əlaqə qadağan edilib. Sosial media vasitəsilə yayılan xəbərlər dövlətə bağlı "Çin Gəncliyi" qəzetində "Mənasız, ağılsız, qanunlara zidd qərar" kimi təqdim edilib. Məktəb müdirləri isə oğlanlarla qızların bir-birilərinə yaxınlaşmasını aralarında sevgi yaranmasına və dərs oxumalarının pisləşməsinə əngəl olmaq üçün qadağan etdiklərini deyiblər. Çində məktəb dövründə başlayan sevgiləri "Zao lian" (erkek eşq) adlandırılır.

İnəyin mədəsindən pul çıxıb

Türkiyədə maraqlı hadisə baş verib. Konyanın İlqın mahalında maldarlıqla məşğul olan İsmayıl kəndiyi dananın mədəsindən 1900 türk lirəsi (təxminən 950 manat) tapıb.

İsmayıl başına gələnləri jurnalistlərə danışdı.

"Heyvan özünü qəribə aparırdı. Xəstələndiyini düşündüm, kəsdim ki, murdar olmasın. Mədəsindən paket tapdım. Açanda içindən 1900 lirə pul çıxdı. Pullar paketin içində olduğuna görə zərər görməyib".

Özünə 3 günlük qəbir düzəltdi

İrlandiyanın Belfast şəhər sakini 3 günlük müddətə özünə qəbir qazaraq orda yaşamağa qərar verib. Bu barədə lenta.ru xəbər verir. O, bununla zərərli vərdişlərdən və depressiyadan əziyyət çəkənlərə yardım etməyi planlaşdırır. 1 martda şəhərdəki kilsələrdən birinin yanında dərin qəbir qazılıb. Onun içinə geniş bir tabut düzəldilib. Valkinq Free təşkilatının yaradıcısı olan Con Edvars onun içində 3 gün keçirəcək. Tabutun içində oturmaq da mümkündür. C.Edvars tabutun içində uzanır, daxildə ventilyasiya və Wi-Fi sistemi də var. O, qəbirdən birbaşa canlı yayım aparır, alkoqol və narkomanlarla ünsiyyətə girir, onlara yardım etməyə çalışır. Edvars deyir ki, "Onlarla qəbirdən danışmaq istəyirəm. Bura köçmədən əvvəl onlara bir ümid verməkdir məqsədim". Onun bu aksiyası dünyada milyonlarla insanın diqqətini cəlb edib.

Pişik öz sahibəsindən o qədər bezdi ki... şəhərdən qaçdı

Londonda öz sahiblərindən qaçan pişik Şotlandiyada tapılıb. Bu da pişiyin öz evindən 725 kilometr uzaqlaşması deməkdir. Bu barədə lenta.ru saytı yazıb. 10 yaşlı Pablo adlı pişik itkin düşəndən bir il sonra Şotlandiyanın o qədər də böyük olmayan Rosayt şəhərində tapılıb. Pablo bankın avtomatik qapısından içəri girib və kreslodə yuxuya gedib. Bank işçiləri onu veterinara təhvil verəndə üzərində sahibinin kimliyi olan mikroçip tapıblar.

Təxmin edilir ki, pişik Şotlandiyaya yük maşının üstünə hoppanaraq çatıb. Bu vaxta qədər dəfələrlə təcrübədə pişiklərin uzun məsafə qət etmələri görünüb. Amma bu zaman pişiklər daha çox evə qayıtmaq üçün belə "seyahətlər" ediblər.

QOÇ - Sizə qarşı qərəzli çıxışlar gözlənilir. Əgər bədxah adamlarla baş-baş gəlmək iqtidarında deyilsinizsə, onda belələrinə vaxtında uzaqlaşın. İmkan olsa, nahardan sonra səfərə çıxın.

BUĞA - Bir neçə amillə rastlaşacaqsınız ki, bu da saat 15-ə qədər ovqatınızda mənfi çalarlar yaradacaq. Odur ki, maksimal səbr nümayiş etdirməlisiniz. Bu gün çox pul xərcləməyin.

ƏKİZLƏR - Fəaliyyət sahəsində müəyyən irəliləyişlərə nail olmaq üçün ulduzlar sizə şans yaradacaq. İkitərəfli sövdələşmələrin uğurlu olacağını nəzərə alıb aktivliyinizi artırın.

XƏRÇƏNG - Saat 13-ə qədər vaxtınızı qalmaqalsız başa vura bilsəniz, sonrakı müddətdə hər hansı problemləriniz olmayacaq. Şəxsi büdcənizi artırmaq üçün münbit şəraitdən bəhrələnin.

ŞİR - Neçə müddətdən bəri ləng inkişaf edən maliyyə işləriniz bu gündən başlayaraq qaydasına düşəcək. Bu istiqamətdə sizə kənardan da dəstək olacaq. Axşam qonaq getməyə dəyər.

QIZ - Maraqlı hadisələrin iştirakçısı olacaqsınız. Bu enerjini xeyirxah işlərə yönəltməyə çalışın. Çünki indi savab qazanmaq qarşınızda bağlı qalan qapıların açılmasına zəmin yaradacaq.

TƏRƏZİ - Təəssüf ki, bu təqvim bürcünüz üçün hansısa uğur vəd etmir. Bu səbəbdən də əsas diqqətinizi səhhət və mənzillə bağlı problemlərin həllinə yönəltməlisiniz. Qeybət və yalandan uzaq olun.

ƏQRƏB - Yalnız saat 12-14 arası gərgin keçə bilər. Qalan saatlarda iştirakçısı olduğunuz bütün proseslər zövqünüzü vəhdət təşkil edəcək. Axşama yaxın sevindirici xəbərlər eşidəcəksiniz.

OXATAN - Günün əsas hissəsini maraqlı tərzdə başa vuracaqsınız. Amma yaxşı olardı ki, nahardan sonra işə ara verib bir qədər dincələydiniz. Çünki axşam saatlarında astral bədəniniz zəifləyə bilər.

OĞLAQ - Göy qübbəsi şəxsi işlərinizdə böyük dönüş yaranacağından xəbər verir. Perspektivlərinizi reallaşdırmağa can atın. Yalançı həmkarlardan uzaqlaşmağa çalışın.

SUTÖKƏN - Maliyyə məsələlərində çətinliyiniz olsa da, qarşılıqlı münasibətlər zəminində işləriniz qaydasında gedəcək. Ailə-sevgi münasibətləri isə daha romantik müstəviyə keçəcək.

BALIQLAR - Ulduzlar yeni və sevindirici hadisələrin iştirakçısına çevriləcəyinizdən xəbər verir. Bu siyahıya işgüzar əlaqələr və tanışlıqlar da aiddir. Amma riskdən uzaq olmalısınız.

Qoroskop

(3 mart)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadın sürücülər daha təhlükəli çıxdı

Britaniyanın Holdmits Universitetinin mütəxəssisləri apardığı uzun araşdırmalar nəticəsində müəyyən ediblər ki, qadın sürücülər yollarda özlərini kişilərdən qat-qat aqressiv aparır. Bu barədə yerli KİV-lər yazıb. Alimlərin sözlərinə görə, qadın sürücülərin 14%-i səs siqnallarını daha kəskin qəbul edir və piyadaların keçməsinə kişilərə nisbətən 13% daha çox qıcıqlanırlar. Buna görə də onların yollardakı davranışları daha təhlükəlidir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.